

---

# **HÄMEEN HEVOSJALOSTUSLIITON KEHITTÄMINEN**

Tulevaisuuden tarpeiden kartoitus



Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma

Mustiala, 12.4.2012

Kati Kalliokuusi



**MUSTIALA**

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma

Hevostalouden suuntautumisvaihtoehto

**Tekijä**

Kati Kalliokuusi

**Vuosi 2012****Työn nimi**

Hämeen hevosjalostusliiton kehittäminen

**TIIVISTELMÄ**

Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimi Hämeen hevosjalostusliitto. Aiheenani oli tehdä Hämeen hevosjalostusliitolle tarvekartoitus, joka toteutettiin kyselyn muodossa. Kyselyn avulla pyrittiin selvittämään mitä liiton tarjoamia palveluita asiakkaat käyttävät ja kuinka usein, miten niitä voisi kehittää, miten yhteistyötä ja neuvontapalveluita voisi parantaa ja mitä mieltä asiakkaat yleisesti ovat Hämeen hevosjalostusliitosta. Tämä tyytyväisyyden mittaaminen tapahtui pääasiassa verkkokyselyn avulla, mutta muutamia kyselyjä lähetettiin myös postitse. Kysely lähetettiin Hämeen hevosjalostusliiton toimesta 96 asiakkaalle. Vastausaikaa oli 11.1.2012-27.1.2012. Vastausprosentti oli noin 66 %.

Kyselyn tuloksista käy ilmi, että asiakkaat ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä Hämeen hevosjalostusliiton toimintaan. Nykypäivänä liittoon ollaan yhteydessä pääasiassa sähköpostitse, puhelimitse ja Internetin välityksellä. Liiton toimistolla asioidaan melko vähän, mutta toimiston siirtäminen Teivon ravikeskukseen sai paljon kannatusta, mikä voisi lisätä toimistolla asiointia. Asiakkaat käyvät jonkin verran liiton järjestämällä koulutuspäivillä/infotilaisuuksissa, mutta niiden suosiota tulisi nostaa. Näyttelyt saivat puolestaan eniten kritiikkiä. Niiden kehittämiseen saatiin kuitenkin asiakailta paljon kehittämisideoita.

Hämeen hevosjalostusliitto on Suomen suurin hevosjalostusliitto ja Hämeen alue on otollinen paikka hevosharrastajalle ja -yrittäjälle. Hämeen hevosjalostusliitolla on selkeät tulevaisuuden suunnitelmat, visio, joka ulottuu vuoteen 2020 asti. Tämän opinnäytetyön avulla liitto sai tärkeää tietoa, jonka avulla se pystyy entistä paremmin kehittämään toimintaansa tulevaisuudessa, liittojen heikosta taloudellisesta tilanteesta huolimatta.

**Avainsanat** Hevonen, hevosjalostusliitto, tarvekartoitus, kehittäminen**Sivut**

48 s. + liitteet 5 s.

MUSTIALA

Degree Programme in Agricultural and Rural Industries

Equine Option

---

**Author**

Kati Kalliokuusi

**Year** 2012

**Subject of Bachelor's thesis**

Equine-breeding union development association of Häme

---

ABSTRACT

The commissioner of my Bachelor's thesis was the equine-breeding union of Häme. The objective was to perform a mapping of necessities for the commissioner, by a survey. The survey was used to determine which utilities of the union their clients use and how often, how they could be developed, how the co-operation and counseling could be improved and what was the overall feeling the clients had about the union. The survey was carried out mainly as a web poll, but some printed versions were also sent by post. The survey was sent to 96 clients by the union, with a response time from 11.1.2012 to 27.1.2012. The response rate was approximately 66%.

The results of the survey suggest that the clients are mainly content with the operation of the equine-breeding union of Häme. The clients are in touch with the union mostly by email, phone or Internet. It is quite uncommon for the clients to use the office of the union for business, but transferring the function to Teivo racing centre was largely supported and could increase the traffic at the office in the future. The clients attend some union-organized events and training, but the support for them should be increased. Shows received the most criticism, but the clients contributed with many proposals for the development of them.

The equine-breeding union of Häme is the largest one in Finland, and the area of Häme is an opportune location for amateurs and entrepreneurs. The union has a clear vision of the future, with plans until the year 2020. By the aid of this thesis the union received vital information which it can use to develop their utilities and operations in the future, despite the unsatisfactory financial situation of the unions at large.

**Keywords** Horse, equine-breeding union, survey, mapping of necessities, development

**Pages** 48 p. + appendices 5 p.

# SISÄLLYS

1	JOHDANTO .....	1
2	HÄMEEN HEVOSJALOSTUSLIITTO .....	1
2.1	Historia .....	1
2.2	Toimialue, toimihenkilöt ja jäsenyhdistykset .....	2
2.3	Liiton toiminta .....	2
2.3.1	Näyttelyt .....	2
2.3.2	Tunnistus ja rekisteröinti .....	3
2.3.3	Jalostustoiminta .....	5
2.3.4	Kurssitoiminta .....	6
2.3.5	Neuvontatoiminta .....	6
2.3.6	Särkisaaren orivarsalaidun .....	6
2.3.7	Kokoukset .....	7
2.4	Hämeen hevosjalostusliiton tulevaisuuden näkymät .....	7
2.5	Yhteenveto Hämeen hevosjalostusliitosta .....	8
3	MUUT HEVOSJALOSTUSLIITOT .....	9
3.1	Etelä-Suomen alueen hevosjalostusliitot .....	10
3.2	Länsi-Suomen alueen hevosjalostusliitot .....	11
3.3	Itä-Suomen alueen hevosjalostusliitot .....	13
3.4	Pohjois-Suomen alueen hevosjalostusliitot .....	14
3.5	Yhteenveto hevosjalostusliitoista .....	15
4	HEVOSTALOUS HÄMEESSÄ .....	16
4.1	Raviradat .....	17
4.2	Hevosalan oppilaitokset .....	18
4.3	Siittolat ja oriasemat .....	20
4.4	Klinikat .....	21
4.5	Kuntoutus- ja hyvinvointikeskus .....	22
5	KYSELYTUTKIMUS .....	22
5.1	Kyselyn toteuttaminen .....	23
6	KYSELYN TULOKSET .....	24
6.1	Vastaajien taustatiedot .....	24
6.2	Liiton tarjoamat palvelut .....	27
6.3	Neuvonta .....	29
6.4	Koulutuspäivät/ infotilaisuudet .....	34
6.5	Yhteistyö ja näyttelyt .....	36
6.6	Johtopäätökset .....	39
7	YHTEENVETO .....	45
	LÄHTEET .....	46

---

Liite 1	Saatekirje
Liite 2	Asiakastyytyväisyyskysely Hämeen hevosjalostusliiton asiakkaille

## 1 JOHDANTO

Suomessa toimii 16 hevosjalostusliittoa ja Hämeen hevosjalostusliitto on yksi niistä. Liitto halusi opinnäytetyön avulla selvittää, mitä mieltä heidän toimialueensa asiakkaat ovat liiton toiminnasta. Erityisesti pyrittiin selvittämään, miten neuvontaa ja yhteistyötä alueen muiden tahojen kanssa voitaisiin kehittää. Saatuja tuloksia tullaan hyödyntämään vuoteen 2020 asti ulottuvassa toimintasuunnitelmassa.

Kyselytutkimuksen avulla selvitettiin, mitä liiton tarjoamia palveluja asiakkaat käyttävät ja kuinka usein niitä käytetään sekä mitä kautta ollaan yhteydessä liittoon. Asiakkailta kysyttiin, mistä asioista kaivataan lisää tietoa ja neuvoa, mitä mieltä ollaan näyttelyistä ja kuinka yhteistyötä voitaisiin kehittää.

Työni alussa esittelen toimeksiantajana toimineen liiton, Hämeen hevosjalostusliiton ja sen tehtäviä, toiminnan laajuutta ja tunnuslukuja. Tämän jälkeen käydään lyhyesti yksitellen läpi kaikki muut Suomessa toimivat hevosjalostusliitot ja niiden tunnuslukuja. Neljännessä luvussa kerrotaan, minkälainen hevostalousalue Häme on ja mitä mahdollisuuksia se tarjoaa hevosharrastajalle ja -yrittäjälle. Tämän jälkeen siirrytään kyselytutkimuksen toteuttamiseen ja itse vastauksiin sekä johtopäätöksiin. Lopuksi on lyhyt yhteenveto koko opinnäytetyöstä ja sen tekemisestä.

## 2 HÄMEEN HEVOSJALOSTUSLIITTO

Hämeen hevosjalostusliitto on yksi 16:sta Suomessa toimivasta hevosjalostusliitosta. Liitot toimivat itsenäisinä organisaatioina, mutta ne ovat kuitenkin Suomen Hippoksen jäsenjärjestöjä. Hämeen hevosjalostusliiton alue on pinta-alaltaan melko suuri ja toimialueeseen kuuluvien kuntien määrää vertailtaessa Hämeen hevosjalostusliiton alueella on toiseksi eniten kuntia (45 vanhojen kuntarajojen mukaan) verrattuna muihin liittoihin (Hevosjalostusliitot). Toimialueelta löytyvät Teivon (Tampereella) ja Pilvenmäen (Forssassa) maakuntaradat sekä Riihimäen kesärata (Raviradat).

Jäljempänä tekstissä tullaan käyttämään lyhenteitä hjl = hevosjalostusliitto, sh = suomenhevonen, lv = lämminverinen ravihevonen, r = ratsu ja p = poni.

### 2.1 Historia

Hevosjalostusliitot on perustettu vuonna 1907 (Hevosjalostusliitot). Hämeen hevosjalostusliitolla on oma asunto-osake Tampereella Tammelantorin laidalla, jossa sijaitsee liiton toimisto. Toimisto on sijainnut täällä vuodesta 1957 lähtien ja vuodesta 1967 alkaen myös Satakunnan alueen hevosjalostusliitto on sijainnut samassa pisteessä. Molempien liittojen toi-

minnanjohtajana toimii tällä hetkellä sama henkilö. (Hämeen hevosjalostusliitto, 2010.)

### 2.2 Toimialue, toimihenkilöt ja jäsenyhdistykset

Hämeen hevosjalostusliiton toimialue käsittää 45 kuntaa vanhojen kuntarajojen mukaan laskettuna. Uusien kuntaliitosten myötä osa liiton toimialueen entisistä kunnista sijaitsee nykyisin naapuri liiton toimialueella, joten on selkeämpää käyttää työssäni vanhaa kuntajakoa. (Mäkinen, 2012). Alueella on noin 11 400 hevosta, joista 3400 on suomenhevosta, 3800 lämminverisiä, 2500 ratsuja, 1600 poneja ja 100 muuta (Mäkinen, 2012).

Liiton toiminnasta vastaavat toiminnanjohtaja, toimistosihteeri, tilintarkastajat, liiton edustajat sekä vajaat 30 näyttelylautakunnan jäsentä harjoitteli-joineen. Liiton johtokuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä 7 jäsentä. Johtokunta kokoontuu vuosittain noin viisi kertaa ja normaalisti järjestetään kaksi yleistä kokousta. Hämeen hevosjalostusliitolla on 28 jäsenyhdistystä (jäseniä 3650), joiden kanssa liitto pyrkii tekemään yhteistyötä esimerkiksi näyttelyitä järjestäessään. (Hämeen hevosjalostusliitto, 2010.)

### 2.3 Liiton toiminta

Hämeen hevosjalostusliiton toimintaan, kuten kaikkien muidenkin hevosjalostusliittojen toimintaan, kuuluu muun muassa varsojen ja tuontihevosien tunnistaminen, astutus- ja varsomistietojen tallentaminen, omistajanvaihdosilmoitusten käsitteleminen, lämminveriravureiden ja suomenhevosien tamma-, varsa- ja orinäyttelyiden järjestäminen sekä asiakkaiden neuvonta. Liitot järjestävät lisäksi erilaisia kursseja ja koulutuspäiviä. Kaiken toiminnan perusteena on tuoda näkyvyyttä hevosaloudelle sekä edistää hevostamusta ja -jalostusta. Hämeen hevosjalostusliitolla on kaiken tämän lisäksi orivarsalaidun Hauhon Särkisaarella. (Hevosjalostusliitot; Hämeen hevosjalostusliitto, 2010).

#### 2.3.1 Näyttelyt

Vuonna 2011 Hämeen hevosjalostusliitto järjesti yhden orinäyttelyn Ypäjällä. Näyttelyissä esiteltiin yhteensä 27 oria, joista 13 oli lämminverisiä ja loput 14 suomenhevosta. (Mäkinen, 2012). Suomessa kantakirjattiin vuonna 2011 yhteensä 47 suomenhevosoria, 43 lämminverioria, 18 ratsuoria ja 36 ponioria (Suomen Hippos, Hevosalan tunnusluvut). Hämeen hevosjalostusliiton näyttelyissä esitettyjen orien määrässä oli laskua edelliseen vuoteen, sillä vuonna 2010 Ypäjän orinäyttelyissä esitettiin 40 oria, joista 18 oli lämminverisiä ja 22 suomenhevosta (Hämeen hevosjalostusliitto, 2010).

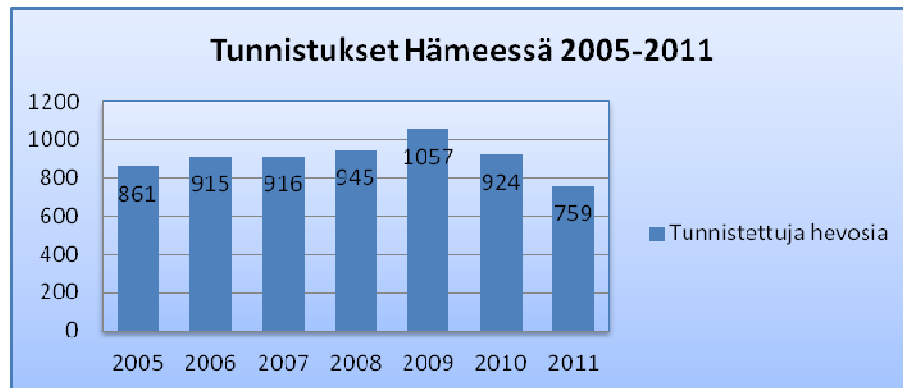
Tamma- ja varsanäyttelyitä järjestettiin yhteistyössä alueen hevosyhdistysten kanssa vuonna 2011 yhteensä 7 kertaa. Mukana oli kaiken kaikkiaan 39 suomenhevosammaa, 6 lämminveritammaa, 161 suomenhevosvarsaa sekä 21 lämminverivarsaa. (Mäkinen, 2012). Vuonna 2011 Suomessa kan-

takirjattuja suomenhevostammoja oli yhteensä 132, lämminveritammoja 58, ratsutammoja 68 ja ponitammoja 67 (Hippos, Hevosalan tunnusluvut). Joten vuonna 2011 29,5 % kaikista suomenhevostammoista ja 10,3 % kaikista lämminveritammoista kantakirjattiin Hämeessä. Vuonna 2010 näyttelypäiviä oli yhteensä 8 (Hattula, Virrat, Orivesi, Ylöjärvi x 2 päivää ja Ypäjä x 3 päivää). Kantakirjattavia suomenhevostammoja näytettiin yhteensä 41 ja lämminveritammoja 3. Suomenhevosvarsoja osallistui puolestaan 116 ja lämminverivarsoja 23. (Hämeen hevosjalostusliitto, 2010.) Esitettyjen suomenhevostammojen ja lämminverivarsojen määrä oli hie- man laskenut vuodesta 2010. Puolestaan lämminveritammojen ja etenkin suomenhevosvarsojen määrät olivat nousseet.

Vuonna 2012 on suunnitteilla järjestää taas 8 näyttelypäivää (Riihimäellä yhtenä päivänä, Orivedellä yhtenä päivänä, Ylöjärvellä kahtena päivänä ja Ypäjällä neljänä päivänä). Näyttelyitä pyritään kehittämään yhteistyössä alueen muiden tahojen kanssa, jotta näyttelyt saisivat enemmän näkyvyyttä ja vetäisivät enemmän yleisöä. Ideoina on mietitty esimerkiksi järjestää näyttelyiden yhteydessä valjastusnäytöksiä, puffet ym. (Hämeen hevosjalostusliiton toimintasuunnitelma vuodelle 2012.)

### 2.3.2 Tunnistus ja rekisteröinti

Hämeen hevosjalostusliiton toimialueella tunnistettavia hevosia oli vuonna 2011 yhteensä 759. Tunnistettuja hevosia oli seuraavanlaisesti: suomenhevosvarsoja 188, lämminverivarsoja 139, ratsu- ja ponivarsoja 184, tuontilämminveriravureita 28, tuontiratsuja ja -poneja 202 ja muita 26. (Mäkinen, 2012). Vuonna 2010 tunnistettiin yhteensä 924 hevosta. Näistä 157 oli suomenhevosvarsoja, 196 lämminverivarsoja, 237 ratsu- ja ponivarsoja, 39 tuontiravuria sekä 281 tuontiratsua ja -ponia. Lisäksi E-rekisteriin merkittäviä oli yhteensä 14. (Hämeen hevosjalostusliitto, 2010). E-rekisteriin rekisteröidään esimerkiksi aasit ja hevoset, joiden alkuperää ei pystytä selvittämään (Suomen Hippos, E- rekisteri). Kuviosta (kuvio 1) näkee tunnistettujen hevosten määrät vuoteen 2005 asti.

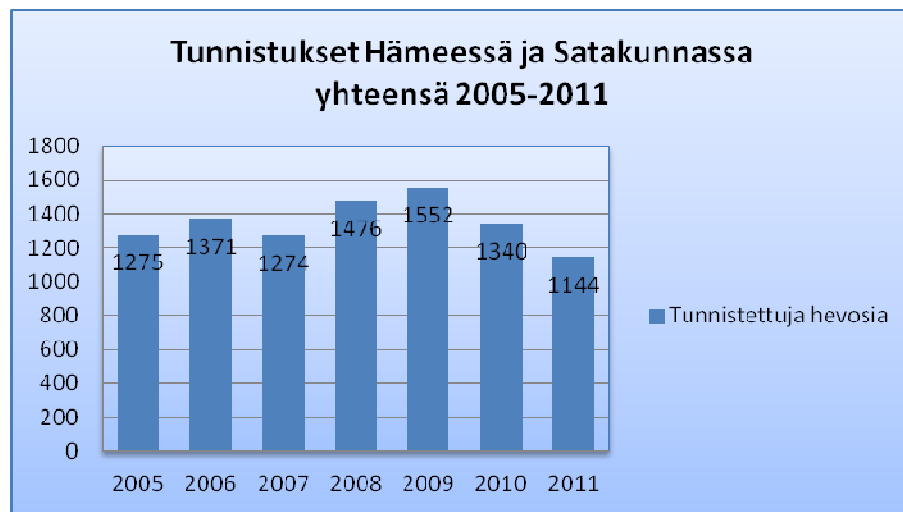


Kuvio 1. Tunnistukset Hämeessä 2005–2011.



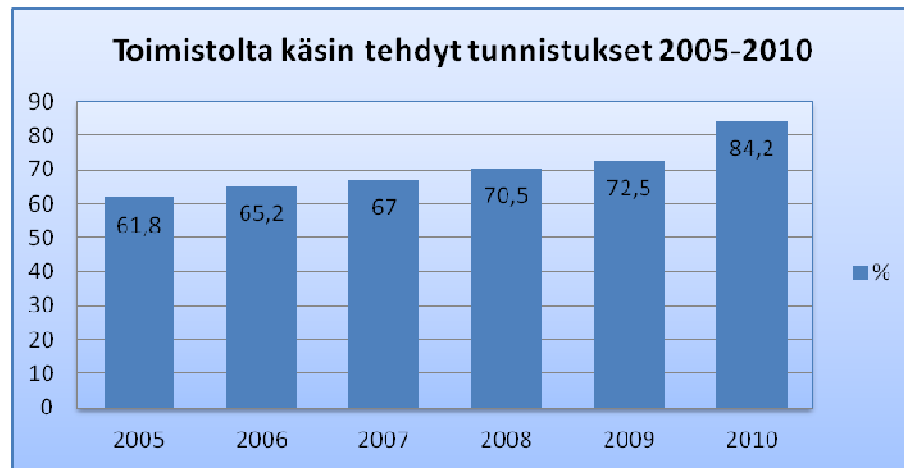
Tunnistumäärissä on havaittavissa selkeää laskua vuodesta 2009. Suurimmaksi osaksi lasku tulee tuontiratsujen ja -ponien tunnistusmäärien pienenemisestä. Vuonna 2009 tunnistettiin vielä paljon maassa pitkään olleita tuontihevosia, mikä johtui 1.7.2009 voimaan astuneesta EU-komission asetuksesta, joka velvoitti kaikkien hevoseläinten rekisteröimistä, joten vuonna 2010 tilanne tavallaan normalisoitui. (Hippos, Hevosalan tunnusluvut, Jalostus ja kasvatus; Hämeen hevosjalostusliitto, 2010).

Tunnistuksia suoritti kolme henkilöä (vuosina 2011 ja 2010). Hämeen ja Satakunnan alueen hevosjalostusliittojen toiminnanjohtajan ollessa sama, tehdään myös tunnistukset samojen henkilöiden toimesta. Näin ollen mukaan voidaan laskea vielä Satakunnan alueella tunnistetut hevoset (kuvio 2).



Kuvio 2. Tunnistumäärät Hämeessä ja Satakunnassa yhteensä 2005–2011.

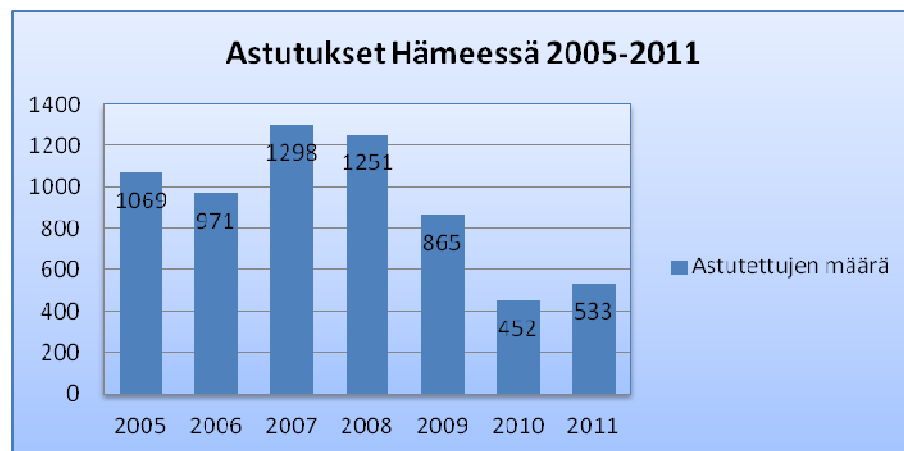
Toimistolta käsin tehtiin 84,2 % kaikista tunnistuksista (Häme + Satakunta, vuonna 2010) (Hämeen hevosjalostusliitto, 2010). Toimistolta käsin tehdyillä tunnistuksilla tarkoitetaan liiton toimihenkilöiden tekemiä tunnistuksia. Toimihenkilöiden lisäksi tunnistuksia voivat suorittaa esimerkiksi eläinlääkärit. Verrattuna edellisiin vuosiin (kuvio 3), toimistolta käsin tehdyt tunnistusmäärät ovat olleet selvässä nousussa.



Kuvio 3. Toimistolta käsin tehdyt tunnistukset prosentteina 2005–2010.

### 2.3.3 Jalostustoiminta

Hevosjalostusliiton toimialueella oli vuonna 2011 yhteensä 63 siitosoria (sh 20, lv 13, r 10 ja p 20). Astutettuja tammoja näillä kyseisillä oreilla oli: suomenhevosia 71, lämminverisiä 341, ratsuja 21 ja poneja 100 (yhteensä 533). (Mäkinen, 2012). Vuonna 2010 puolestaan oli 26 suomenhevosoria, 12 lämminverioria, 25 ratsuoria ja 22 ponioria (yhteensä 85). Astutettuja tammoja oli yhteensä 452, joista 106 oli suomenhevosia, 120 lämminverisiä, 76 ratsuja ja 150 poneja. (Hämeen hevosjalostusliitto, 2010). Vuosien 2005–2011 astutettujen tammojen määrät näkyvät kuvios-  
ta 4.



Kuvio 4. Astutusmäärät Hämeessä 2005–2011.

Astutusmäärien väheneminen 2009–2010 selittyy hieman sillä, että osa oriinpitäjistä tallensi astutukset itse koneelle, jolloin liittoon ei toimitettu astutustietoja näistä oreista (Hämeen hevosjalostusliitto, 2010).

### 2.3.4 Kurssitoiminta

Hämeen hevosjalostusliitto järjesti vuonna 2011 yhteensä kuusi kurssia ja osallistuneita oli yhteensä 150. Ajokorttikurssille osallistui 17 (13 ajokortin saanutta) henkilöä ja vastuvalmentajakoulutukseen 18 henkilöä. (Mäkinen, 2012). Vuonna 2010 C-ajolupakurssille osallistui 16 henkilöä, joista 14 sai kortin. Vastuvalmentajakoulutuksen osallistujamäärä oli 24. Lisäksi Hämeen hevosjalostusliitto järjesti yhdessä viiden muun hevosjalostusliiton kanssa eläinten kuljetuslupakurssin Lahden Jokimaan raviradalla. Kurssilla oli yli 20 osallistujaa. (Hämeen hevosjalostusliitto, 2010).

Vuonna 2010 Teivon raviradalla järjestettiin perinteiseksi käyneet koulutusillat yhteistyössä Hämeen Hevosomistajainyhdistyksen, Suomenhevosliiton sekä Pohjois-Hämeen Hippoksen kanssa. Näiden lisäksi oli muutamia luentoja, muun muassa liittyen tallin jätevesiin ja muihin ympäristönäkökohtiin sekä jalostukseen. (Hämeen hevosjalostusliitto, 2010.)

Vuonna 2012 on tarkoitus jälleen järjestää erilaisia kursseja ja koulutuspäiviä tarpeen mukaan. C-ajolupakurssin yhteydessä järjestetään myös vastuvalmentajakoulutus. (Hämeen hevosjalostusliitto a, toimintasuunnitelma vuodelle 2012.)

### 2.3.5 Neuvontatoiminta

Hämeen hevosjalostusliiton neuvontapuoli painottuu puhelimitse, sähköpostitse sekä tilakäyntien ja näyttelyiden yhteydessä tapahtuvaan neuvontaan. Lisäksi liiton toimistossa on erilaisia esitteitä, joita jaetaan myös tilakäyntien yhteydessä. Vuonna 2010 Hämeen hevosjalostusliitolla oli esittelypiste Hevoset 2010 -messuilla Tampereen Pirkkahallissa. (Hämeen hevosjalostusliitto, 2010.)

Hevosmäärä on ollut nousussa ja uusia hevosen omistajia tulee koko ajan lisää. Täten Hämeen hevosjalostusliitto pyrkii kehittämään erityisesti neuvontaa ja opastusta vuonna 2012. Sekä vanhoja että uusia hevosen omistajia tullaan neuvomaan parhaan mukaan. Mikäli kysymyksiin ei osata itse vastata, ohjataan kysyjä kysymään neuvoa oikeasta paikasta. (Hämeen hevosjalostusliitto, 2010.)

### 2.3.6 Särkisaaren orivarsalaidun

Hämeen hevosjalostusliitolla on orivarsalaidun Hauhon Särkisaarella. Laidun oli ensimmäisen kerran käytössä vuonna 1953 ja se ostettiin jo vuonna 1950. Saaren kokonaispinta-ala on 16,05 ha. Tästä alasta metsämaata on 10,08 ha, peltomaata 4,02 ha ja muuta maata 1,95 ha. Varsojen omistajilla on mahdollisuus omatoimisesti mennä katsomaan varsoja hevosjalostusliiton omistamilla soutuveneillä (2 kpl). Keväisin ja kesäisin laidunta lannoitetaan aina lohkojen vaihdon yhteydessä. Laidun on koko kesän ajan valvottu ja hevoset saavat kivennäisrehuseosta ja merisuolaa sekä tarvittaessa kuivaheinää syksymmällä. Varsoja ei ole vakuutettu hevosjalostusliiton puolesta, vaan ne ovat laitumella omistajan omalla vas-

tuulla. Laidunta hoidetaan talkootyöllä. Vuonna 2011 laitumella oli 14 varsaa. (Mäkinen, 2012). Vuonna 2010 laitumella oli vain 8 varsaa (Hämeen hevosjalostusliiton toimintakertomus 2010.) Vuonna 2012 laitumelle on tarkoitus ottaa 10–13 1-2 -vuotiaista orivarsaa (Hämeen hevosjalostusliitto a, toimintasuunnitelma vuodelle 2012).

### 2.3.7 Kokoukset

Liitto järjestää normaalisti kaksi yleistä kokousta, toisen keväällä ja toisen syksyllä. Kokouksissa palkitaan vuosittain hevosia joko näyttely- tai ravi-suoritusten perusteella. Vuonna 2010 kevätkokouksessa palkittiin kunnia-palkintorahaston palkinnolla sekä kunniakirjalla yksi kantakirjatamma. Lisäksi viisi kantakirjattua tammaa ja 13 varsaa saivat kunniakirjataulut. Syyskokouksessa palkittiin viisi vuoden 2010 parhainta paikallisravien hevosta. (Hämeen hevosjalostusliitto, 2010.)

## 2.4 Hämeen hevosjalostusliiton tulevaisuuden näkymät

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliiton mukaan hevostaloudesta on tullut menestyvä maaseutuelinkeino, joka on edelleen jatkuvassa kasvussa. Hevoset kuuluvat yhä useamman vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin ja hevostalous tarjoaa työtä ja toimeentuloa monille yrittäjille. (MTK, Hevosista tullut menestyvä maaseutuelinkeino).

Hevosten määrä on yli kaksinkertaistunut viimeisen 25 vuoden aikana ja määrä on noussut 75 500 yksilöön (Hippos, Hevosalan tunnuslukuja, Kasvava hevosala). Etenkin ratsujen ja ponien määrä on ollut suuressa kasvussa. Kansallisen liikuntatutkimuksen mukaan (2009–2010) ratsastusta harrastavia on vuosikeskiarvona 144 000 henkilöä. Tästä määrästä 93 % on naisia ja tyttöjä, 7 % miehiä ja poikia, 56 % aikuisia ja 44 % lapsia ja nuoria. Tutkimusta on tehty vuodesta 1994 lähtien ja se toistetaan aina neljän vuoden välein. Vuodesta 1994 lähtien ratsastusta harrastavien määrä on yli kaksinkertaistunut. Ratsastajainliiton arvion mukaan 10–18- vuotiaista tytöistä joka viides harrastaa ratsastusta. Lisäksi 67 000 aikuista ilmoitti haluavansa aloittaa ratsastuksen ja 7 500 lasta ja nuorta olisi kiinnostunut harrastamaan lajia jossakin seurassa. (Suomen ratsastajainliitto ry). Myös raviurheilu on elänyt nousukautta viime vuosien aikana, mikä on näkynyt palkintosummien korotuksina ja pelivaihdon nousuna. Viime vuosina uusia talleja on perustettu vuosittain noin 100 ja tulevien vuosien aikana määrän uskotaan olevan 100–200 uutta hevosyritystä hevosyrittäjäysselvityksen mukaan. Suomessa on noin 62 767 maatilaa (vuonna 2010, Maataloustilastot), joista 13 000:lla harjoitetaan hevosiin liittyvää toimintaa. Tällaisia toimintoja ovat muun muassa ravi- ja ratsastustoiminta, hevoskasvatus ja -jalostus, täysihoitotallin pito sekä erilaiset elämyspalvelut ja maaseutumatkailu. (MTK, Hevosista tullut menestyvä maaseutuelinkeino).

Vaikka hevostalous on kasvanut ja hevosmäärät lisääntyneet, hevosjalostusliittojen toiminta ei ole yhtä vahvalla pohjalla. Mikkelissä pidetyillä jalostuspäivillä asia nousi taas esille ja syynä pidettiin ehdottomasti rahan puutetta. Niin kuin Hevosurheilu-lehdessäkin otsikoitiin, hevosjalostuslii-

toissa on pula rahasta - mutta ei asiantuntemuksesta. Liiton toimihenkilöitä pidettiin parhaimpina mahdollisina neuvonnanantajina, joita nykypäivän kasvavassa hevostaloudessa tarvittaisiin, koska liiton toimihenkilöt ovat jo valmiiksi jakaantuneet paikkoihin, missä neuvontaa tarvitsevat henkilötkin ovat. Taloudellisen tilanteen takia, hevosjalostusliittojen toimihenkilöillä ei riitä aika eikä resurssit tunnistustehtävien ja muiden töiden jälkeen antaa neuvontaa sitä tarvitseville. Hvosjalostusliitot saavat rahoitusta toimintaansa Maa- ja metsätalousministeriöltä sekä lisätuloja tunnistuksista, järjestämistään kursseista, harjoitusraveista, hevosnäyttelyistä ja orilaitumisista. (Hvosjalostusliitoissa pula rahasta – mutta ei asiantuntemuksesta. Hvosurheilu 22.2.2012, 9).

Hämeen hevosjalostusliitto pyrkii parhaalla mahdollisella tavalla vastaamaan tulevaisuuden tuomiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Liitto on miettinyt toimintavisiota, joka ylittäisi vuoteen 2020 asti. Vision tarkoituksena on tarkastella liiton nykyistä toimintaa suhteessa toimintaympäristöön (määrää ja laatua), luomaan mielikuvaa siitä, mitä hevostalous heidän alueellaan on ja/tai voisi olla vuonna 2020 ja miten tämän hetkiselä ja vuoden 2020 välisellä toiminnalla voidaan vaikuttaa siihen, mitä vuoden 2020 hevostalous on. Näiden mielikuvien avulla pyritään selvittämään, minkälaisla Hämeen hevosjalostusliiton toiminnan tulee olla, jotta se vastaa toiminnaltaan myös vuoden 2020 hevostaloutta. (Hämeen hevosjalostusliitto b, 2020- vision taustamateriaali).

Näiden taustatietojen perusteella voin todeta, että Hämeen hevosjalostusliitolla on melko positiiviset tulevaisuuden näkymät. Koko ajan kasvavassa hevostaloudessa Hämeen hevosjalostusliitto pyrkii pysymään ajan hermolla ja myös tekemäni opinnäytetyön avulla liitto saa tärkeää tietoa alueensa asiakaskunnasta ja sen tyytyväisyydestä liittoa kohtaan. Liitolla on selkeät suunnitelmat tulevaisuutta varten ja se on valmis tekemään töitä saavuttaakseen päämääränsä. Mikäli vielä ikuisuuskysymys hevosjalostusliittojen taloudellisesta tilanteesta saadaan joskus selvitettyä, uskon liitolla olevan hyvät mahdollisuudet tulevaisuuden hevostaloudessa.

### 2.5 Yhteenveto Hämeen hevosjalostusliitosta

Hämeen hevosjalostusliiton toimialue on laaja ja alueella on paljon hevosia. Tunnistuksia tehdään vuosittain erittäin paljon, vaikka viime vuosina onkin ollut pientä laskua tunnistusten määrissä. Toimistolta käsin tehdyt tunnistukset ovat kuitenkin olleet selvässä nousussa. Siitosoreja toimialueella on paljon, vaikka vuodesta 2010 vuoteen 2011 olihin hieman laskua (85 → 63), mutta tämä selittyy varmasti heikolla taloustilanteella, joka on vallinnut Suomessa viime vuosien aikana. Tammojen astutusmäärät ovat olleet laskussa vuodesta 2009 lähtien, mutta vuodesta 2010 vuoteen 2011 oli jo havaittavissa hieman nousua. Hämeen hevosjalostusliiton kurssitoiminta on vilkasta ja tulevaisuudessa pyritäänkin panostamaan ja kehittämään juuri kurssi- ja neuvontatoimintaan sekä tekemään parempaa yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa.

### 3 MUUT HEVOSJALOSTUSLIITOT

Vuonna 1907 Suomeen perustettiin 16 alueellista hevosjalostusliittoa, joiden tehtävänä on edistää alueidensa hevosjalostusta ja -kasvatusta, sekä parantaa hevosihmisten tietotaitoa (Hevosjalostusliitot). Usein hevosjalostusliitot pyrkivät tekemään yhteistyötä alueidensa muiden hevostoimijoiden kanssa, kuten esimerkiksi raviratojen, ratsastusliittojen tai eri yhdistysten ja jäsenseurojen kanssa. Yksi suurimmista yhteistyökumppaneista on varmasti raviradat, joten käyn tekstissäni läpi kaikkien hevosjalostusliittojen toimialueilla sijaitsevat maakunta- ja kesäradat.

Kartassa (kuva 1), taulukossa (taulukko 1) ja tekstissä esiintyvät hevosjalostusliittojen lyhenteet:

E-S	Etelä- Suomen hevosjalostusliitto
K-K	Kymen- Karjalan hevosjalostusliitto
N	Nylands Läns Hästavelsförbund
V-S	Varsinais- Suomen hevosjalostusliitto
S	Satakunnan alueen hevosjalostusliitto
SÖ	Svenska Österbottens haf
E-P	Etelä- Pohjanmaan hevosjalostusliitto
K-S	Keski- Suomen hevosjalostusliitto
H	Hämeen hevosjalostusliitto
P-K	Pohjois- Karjalan hevosjalostusliitto
P-S	Pohjois- Savon hevosjalostusliitto
M	Mikkelin hevosjalostusliitto
P	Pohjanmaan hevosjalostusliitto
K-P	Keski- Pohjanmaan hevosjalostusliitto
K	Kainuun hevosjalostusliitto
L	Lapin hevosjalostusliitto



[www.hevosjalostusliitot.fi](http://www.hevosjalostusliitot.fi) ja [www.raviradat.fi](http://www.raviradat.fi)

### 3.1 Etelä-Suomen alueen hevosjalostusliitot

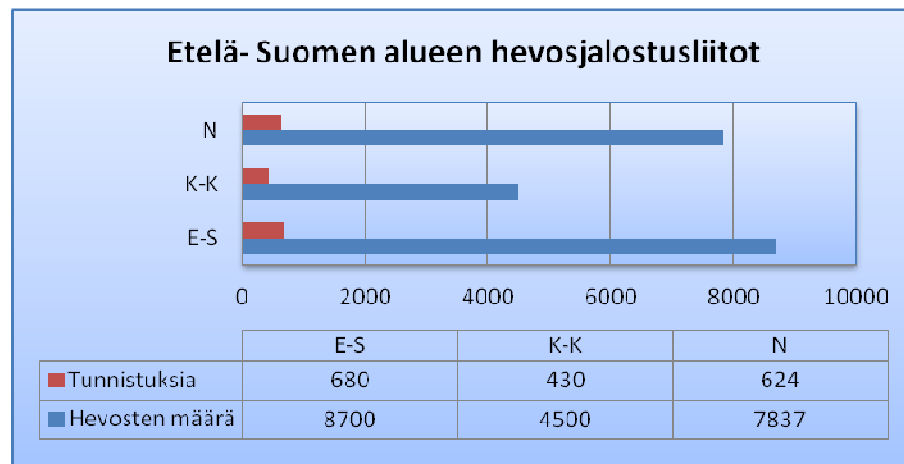
Etelä-Suomen alueella toimii kolme hevosjalostusliittoa: Etelä-Suomen hevosjalostusliitto (E-S), Kymen-Karjalan hevosjalostusliitto (K-K) ja Nylands Läns Hästavelsförbund (N). Nämä kaikki liitot ovat pinta-alaltaan melko pieniä, mutta hevosmääriltään suuria. (Hevosjalostusliitot).

Etelä-Suomen hevosjalostusliiton (E-S) toimialueella on 33 kuntaa (Hevosjalostusliitot). Siellä sijaitsee Jokimaan maakuntarata (jossa liiton toimipiste sijaitsee) Lahdessa. Lisäksi toimialueella on kaksi kesärataa, toinen Jämsässä ja toinen Kausalassa. (Raviradat). Toimialueella on noin 8700 hevosta. Liitto teki vuonna 2011 tunnistuksia yhteensä 680 kappaletta. Vuonna 2011 toimialueella oli 54 siitosoria ja lisäksi tuontispremaoriita oli 17. Astutuksia on vuosittain noin 550–650 (vuonna 2011 622). Liitto järjestää vuosittain viidet tamma- ja varsanäyttelyt: kolmet keväällä ja kahdet syksyllä. Huhtikuussa pidetään C-ajolupakurssi, toukokuussa P-ajolupakurssi sekä muita koulutuksia järjestetään resurssien ja kysynnän mukaan. (Rantala, 2012).

Kymen-Karjalan hevosjalostusliitto (K-K) on perustettu vuonna 1973, kun Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson hevosjalostusliitot yhdistyivät. Liitto toimii 26 kunnan alueella. (Hevosjalostusliitot, Kymen-Karjalan hjl). Toimialueella sijaitsee kaksi maakuntarataa, toinen Kouvolassa ja toinen Lappeenrannassa (Raviradat). Liiton toimialueella on noin 4500 hevosta. Tunnistuksia tehdään vuosittain noin 430. Vuonna 2011 alueella oli 38 sii-

tosoria ja näillä astutettiin tammoja yhteensä 190. Varsoja syntyy vuosittain noin 320. Liitto järjestää joka vuosi korttikurssin ja kuudet näyttelyt. (Peltonen, 2012).

Nylands Läns Hästavelsförbund (N), tämä kaikista eteläisimpänä sijaitseva hevosjalostusliitto toimii 19 kunnan alueella (Hevosjalostusliitot). Liiton toimialueella sijaitsee Suomen pääravirata, Vermo, sekä yksi kesärata Loviisassa (Raviradat). Liiton toimialueella arvioitiin olevan yhteensä noin 7837 hevosta vuonna 2011. Tunnistuksia tehtiin vuonna 2011 yhteensä 624 kappaletta. Käytössä olevia siitosoreja toimialueella oli vuoden 2011 aikana yhteensä 51 ja astutuksia kirjattiin yhteensä 262. Näyttelypäiviä järjestettiin vuonna 2011 4, joista kolme oli tamma- ja varsanäyttelyitä (yksi yhteinen näyttely yhdessä Etelä-Suomen hevosjalostusliiton kanssa) ja yhden orinäyttelyt. Kurssipäiviä oli yhteensä 14. (Skogberg, 2012; Nylands Läns Haf, 2011.) Yhtenveto Etelä-Suomen alueen hevosjalostusliittojen tunnusluvuista selviää kuviosta 5.



Kuvio 5. Etelä-Suomen alueen hevosjalostusliittojen tunnuslukuja.

### 3.2 Länsi-Suomen alueen hevosjalostusliitot

Länsi-Suomen alueelle sijoittuu kuusi hevosjalostusliittoa: Varsinais-Suomen hjl (V-S), Satakunnan alueen hjl (S), Sveska Österbottens haf (SÖ), Etelä-Pohjanmaan hjl (E-P), Keski-Suomen hjl (K-S) sekä Hämeen hjl (H) (Hevosjalostusliitot).

Varsinais-Suomen hevosjalostusliitto (V-S) on pinta-alaltaan yksi pienimmistä hevosjalostusliitoista. Sen toimialueella on kuitenkin eniten kuntia, peräti 69 kuntaa. (Hevosjalostusliitot). Toimialueella sijaitsee yksi maakuntarata, Turun Metsämäki (Raviradat). Varsinais-Suomen hevosjalostusliiton toimialueella arvioidaan olevan vuonna 2011 yhteensä noin 6440 hevosta. Tunnistuksia liiton toimihenkilöt tekivät vuonna 2011 yhteensä 650. Astuvia siitosoreja kaudella 2011 oli yhteensä 53 ja näiden lisäksi tuontispermaoriita oli yhteensä 42. Astutettuja tammoja (liiton toimialueella) kyseisillä jalostusoreilla oli yhteensä 849. Muilla oreilla astutettuja tammoja oli 6, eli yhteensä astutettuja tammoja oli vuonna 2011



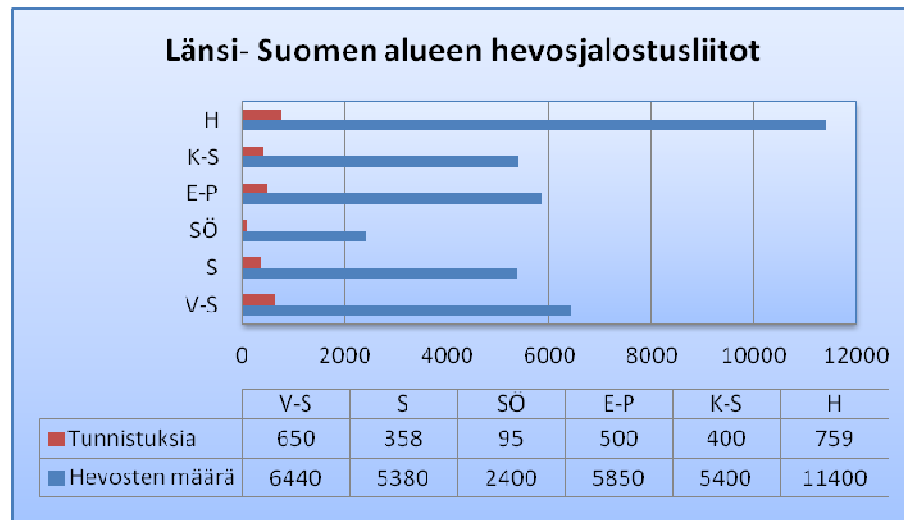
855. Varsinais-Suomen hevosjalostusliitto järjesti vuoden 2011 aikana kolmet tamma- ja varsanäyttelyt, sekä kolme kurssia. (Ylitalo, 2012; Varsinais-Suomen hevosjalostusliitto, 2011.)

Satakunnan alueen hevosjalostusliitto (S) käsittää 35 kuntaa (Hevosjalostusliitot). Lisäksi alueella toimii Porin maakuntarata sekä Kokemäen kesärata (Raviradat). Alueella on hevosia yhteensä noin 5380. Tunnistettavia oli vuonna 2011 yhteensä 385. Alueella toimi yhteensä 37 siitosoria ja astutuksia kyseisillä oreilla tehtiin 291. Tamma- ja varsanäyttelyitä järjestettiin vuonna 2011 kahdet. Lisäksi pidettiin yksi kurssi ja järjestettiin kahdet paikallisravit, yhdet jääravit ja yhdet harjoitusravit. (Mäkinen, 2012).

Svenska Österbottens haf:in (SÖ) toimialueella sijaitsee 17 kuntaa (Hevosjalostusliitot). Alueelta löytyy myös yksi maakuntarata Vaasasta (Raviradat). Hevosia liiton toimialueella on noin 2400. Tunnistuksia tehtiin vuonna 2011 yhteensä 95. Siitosoreja toimialueella oli 5 (ratsu- ja ponioreja) ja näiden lisäksi oli 11 tuontispermaoriita (ratsu). Toimialueen siitosoreilla astutettiin 70 tammaa. Varsoja syntyy vuosittain noin 33. Liiton oli tarkoitus järjestää vuonna 2011 kahdet näyttelyt, mutta molemmat jouduttiin perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi (ehtona on, että osallistujia vähintään 15/ näyttelyt). (Peltonen, 2012).

Etelä-Pohjanmaan hevosjalostusliiton (E-P) toimialue käsittää yhteensä 29 kuntaa ja se on perustettu vuonna 1923 (Hevosjalostusliitot). Alueella sijaitsee yksi maakuntarata Seinäjoella sekä useampi kesärata (Härmä, Kauhava ja Lapua) (Raviradat). Alueella arvioidaan olevan noin 5850 hevosta. Tunnistuksia tehdään vuosittain noin 500 ja varsoja syntyy noin 400. Vuonna 2011 toimialueella oli 49 siitosoria. Hippoksen järjestämiä näyttelyitä on vuosittain neljät. Liitto järjestää vuosittain C- ja P-ajolupakurssit sekä mahdollisesti myös muita kursseja, esimerkiksi vastuuvалmentajakurssin. (Keski-Salmi, 2012).

Keski-Suomen hevosjalostusliitto (K-S) toimii 26 kunnan alueella (Hevosjalostusliitot). Liiton toimialueella on yksi maakuntarata (Jyväskylä, Killerjärvi) ja kaksi kesärataa, Hankasalmella ja Pihtiputalla (Raviradat). Liiton toimialueen hevosmäärä arvioidaan olevan noin 5400. Tunnistuksia liitto tekee vuosittain noin 400. Siitosoreja toimialueella on viime vuosien aikana ollut yhteensä noin 40. Astutettujen tammojen lukumäärän arvioidaan olevan vuosittain noin 500 ja varsoja syntyy noin 400. Näyttelyitä järjestetään keskimäärin viisi kertaa vuodessa. Vuosittain pidetään C- ja P-ajolupakurssit, sekä muita kurssi- ja luentotilaisuuksia. (Piirainen, 2012.) Yhteenveto Länsi-Suomen hevosjalostusliittojen tunnusluvuista näkyy kuvasta 6.



Kuvio 6. Länsi-Suomen alueen hevosjalostusliittojen tunnuslukuja.

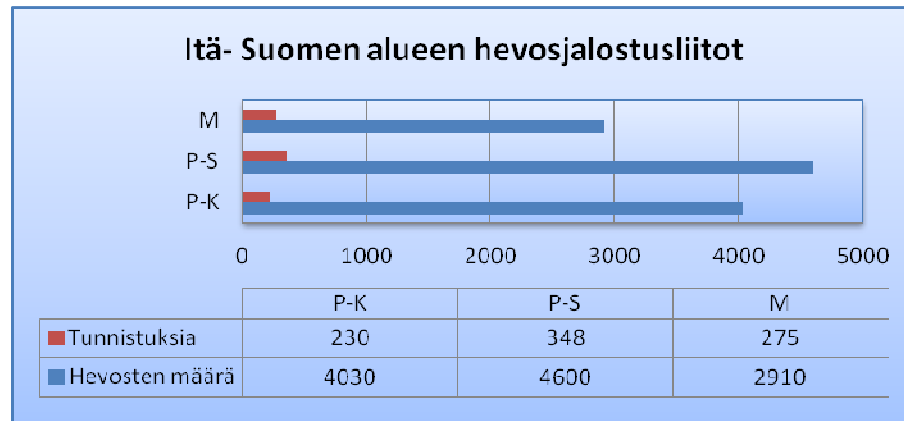
### 3.3 Itä-Suomen alueen hevosjalostusliitot

Itä-Suomen alueella sijaitsevat Pohjois-Karjalan hjl (P-K), Pohjois-Savon hjl (P-S) ja Mikkelin hjl (M).

Pohjois-Karjalan hevosjalostusliitto (P-K) toimii 19 kunnan alueella (Hevosjalostusliitot). Toimialueelta löytyy Joensuun maakuntarata sekä Lieksan kesärata (Raviradat). Pohjois-Karjalan hevosjalostusliiton alueella arvioidaan hevosmäärän olevan yhteensä noin 4030. Talleja alueella on noin 500. Tunnistettuja hevosia vuonna 2011 oli yhteensä 230. Alueella toimineita siitosoreja oli viime vuonna yhteensä 20 ja näillä edellä mainituilla oreilla oli astutettuja tammoja kuluneen vuoden aikana yhteensä 101. Kurseja järjestetään yhteensä noin 12 kertaa vuodessa ja viime vuonna kursseille osallistujia oli yhteensä 380 henkilöä. Liitto järjestää vuosittain C- ja P-ajolupakurssit, mikäli osallistujia ilmoittautuu tarpeeksi. Näyttelyitä pidetään noin neljät vuodessa. Ravikilpailuita järjestettiin 26 kertaa liiton alueella vuonna 2011 ja niiden lisäksi pidettiin neljät harjoitusravit. (Vaakanainen, 2012; Pohjois-Karjalan hevosjalostusliitto, 2011).

Pohjois-Savon hevosjalostusliitto (P-S) toimintakenttä koostuu 24 kunnasta (Hevosjalostusliitot). Alueella sijaitsee Kuopion maakuntarata sekä Viemän ja Suonenjoen kesäradat (Raviradat). Liiton toimialueella on noin 4600 hevosta. Tunnistuksia tehdään vuosittain noin 400, mutta vuonna 2011 niitä tehtiin hieman normaalia vähemmän (348 kappaletta). Siitosoreja oli vuonna 2011 yhteensä 43 ja tuontispermaoriita oli 5. Näillä edellä mainituilla oreilla astutettiin tammoja yhteensä 515. Varsoja syntyy vuosittain suurin piirtein 300. Liitto pitää joka vuosi C-ajolupakurssin ja koulutustilaisuuksia järjestetään yhdessä muun muassa Hevostietokeskuksen kanssa. Liitolla on kolme orivarsalaidunta. (Ala-Korpi, 2012; Pohjois-Savon hevosjalostusliitto, 2011).

Mikkelin hevosjalostusliitto (M) on kunta määränsä puolesta yksi pienimmistä hevosjalostusliitoista. Toimialueella sijaitsee 17 kuntaa. (Hevosjalostusliitot). Mikkelissä sijaitsee liiton toimialueen ainoa maakuntarata, kesäratoja ei ole (Raviradat). Hevosmäärä Mikkelin hevosjalostusliiton toimialueella on noin 2910 hevosta. Tunnistuksia liitto tekee vuosittain noin 250–300. Tammoja astutetaan noin 280–300 ja varsoja syntyy 200–220. Vuonna 2011 alueella oli 29 siitosoria. Vuosittain järjestetään kolmet tamma- ja varsanäyttelyt sekä kerran vuodessa pyritään pitämään C-ajolupakurssi. (Närhinen, 2012). Kuviosta 7 käy ilmi Itä-Suomen alueen hevosjalostusliittojen tunnusluvut.



Kuvio 7. Itä-Suomen alueen hevosjalostusliittojen tunnuslukuja.

### 3.4 Pohjois-Suomen alueen hevosjalostusliitot

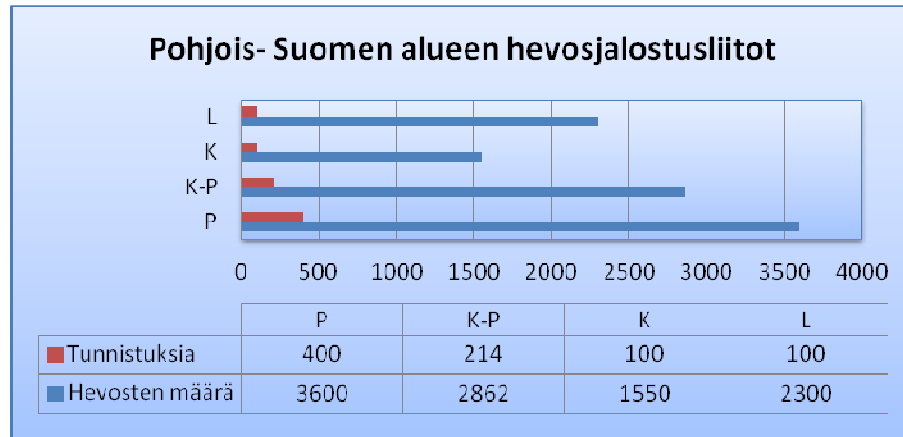
Pohjois-Suomen alueella sijaitsevat Pohjanmaan hjl (P), Keski-Pohjanmaan hjl (K-P), Kainuun hjl (K) sekä Lapin hjl (L).

Pohjanmaan hevosjalostusliiton (P) toimialue käsittää 39 kuntaa, mikä tekee siitä kolmanneksi suurimman liiton kuntamääriä verrattaessa (Hevosjalostusliitot). Toimialueella sijaitsevat Oulun ja Ylivieskan maakuntaradat (Raviradat). Alueella on noin 3600 hevosta ja tunnistettavia on vuosittain keskimäärin 400. Kaudella 2011 alueella toimi 31 siitosoria. Astutettuja tammoja on vuodessa yli 300 ja varsoja syntyy noin 250. Pohjanmaan hevosjalostusliitto järjestää joka vuosi neljät tamma- ja varsanäyttelyt sekä 1-2 C-ajolupakurssia. (Nisula, 2012).

Keski-Pohjanmaan hevosjalostusliiton (K-P) toimialue käsittää vain 14 kuntaa, mikä on toiseksi pienin kuntamäärä verrattuna muihin hevosjalostusliittoihin (Hevosjalostusliitot). Toimialueella on kuitenkin yksi maakuntarata (Kaustinen) sekä Haapajärven, Halsuan, Kalajoen, Kannuksen ja Kokkolan kesäradat (Raviradat). Toimialueella on noin 2862 hevosta. Vuonna 2011 tunnistettiin 214 hevosta, astutuksia kirjattiin yhteensä 435 ja varsoja syntyi yhteensä 177. Alueella toimineita siitosoreja oli vuonna 2011 31. Liitto järjestää vuosittain kolmet näyttelyt ja yhden C-ajolupakurssin. (Kujala, 2012).

Kainuun hevosjalostusliiton (K) toimialue on pinta-alaltaan keskiuuri verrattuna muihin liittoihin, mutta kuntia sen toimialueella on vain 10, mikä on pienin kuntamäärä vertailtaessa hevosjalostusliittoja (Hevosjalostusliitot). Liiton alueella sijaitsee kuitenkin yksi maakuntarata Kajaanissa (Raviradat). Hevosia Kainuun hevosjalostusliiton toimialueella arvioidaan olevan noin 1550. Tunnistuksia tehdään keskimäärin vuosittain 100. Toimialueella oli kautena 2011 yhteensä 6 siitosoria. Vuosittain astutuksia kirjataan keskimäärin 60 ja varsoja syntyy arviolta 40–50. Joka syyskuu järjestetään yhdet tamma- ja varsanäyttelyt. C- ja P-ajolupakursseja järjestetään vuorovuosittain. Lisäksi liitto järjestää A- ja B-ajolupatenttejä, sekä vastuvalmentajakoulutuksen tentteineen. (Moilanen, 2012.)

Lapin hevosjalostusliiton (L) toimialue on pinta-alaltaan ylivoimaisesti suurin. Kuntia tällä alueella on yhteensä 22. (Hevosjalostusliitot). Toimialueella sijaitsee useita raviratoja. Sieltä löytyvät Rovaniemen ja Tornion maakuntaradat, sekä Kaukosen, Kemijärven, Kurtakon ja Sodankylän kesäradat. (Raviradat). Lapin Hevosjalostusliiton alueella arvioidaan olevan vajaa 2300 hevosta. Tunnistuksia tehdään vuosittain noin 100 ja alueella toimivia siitosoreja löytyy puolenkymmentä. Tammoja astutetaan vuosittain noin 90 ja varsoja syntyy noin 75. Syksyisin liitto järjestää yhdet tamma- ja varsanäyttelyt Rovaniemellä. C-ajolupakursseja pidetään 1-2 joka vuosi ja vastuvalmentajakurssi järjestetään kerran vuodessa, ja tarvittaessa sekin pidetään kahdesti vuodessa. (Enbuske, 2012). Pohjois-Suomen alueen hevosjalostusliittojen tunnusluvut näkyvät kuvista 8.



Kuvio 8. Pohjois-Suomen alueen hevosjalostusliittojen tunnuslukuja.

### 3.5 Yhteenveto hevosjalostusliitoista

Suurimmat hevosjalostusliitot, niin hevos- että tunnistuspäämääriltään, löytyvät Etelä- ja Keski-Suomesta. Tämä ei ole mitenkään ihmeellistä, sillä suurin osa ihmisistä asuu Etelä-Suomessa ja esimerkiksi ravitoiminta on painottunut etelään ja siellä välimatkatkin ovat lyhyempiä. Ylivoimaisesti suurimmaksi liitoksi nousee Hämeen hevosjalostusliitto, toiseksi Etelä-Suomen hevosjalostusliitto ja kolmanneksi melko tasaväkisinä nousevat Varsinais-Suomen hevosjalostusliitto sekä Nylands Läns Hästavelsför-

bund. Kaikkien liittojen toimialueilla sijaitsee ainakin yksi maakuntarata ja suurimmalla osalla liitoista on lisäksi alueellaan myös kesärata/kesäratoja. Kaikki liitot järjestävät vuosittain erilaisia kursseja, pääsääntöisesti kaikki pitävät ajokorttikursseja (C- ja P-lupa) sekä tamma- ja varsanäyttelyitä. Kaikkien liittojen toimialueelta löytyy siitosoreja, vain yhden liiton alueella toimi ainoastaan ratsu- ja ponioreja.

Taulukko 1. Hevosjalostusliittojen tunnuslukuja. Osa luvuista on vuoden 2011 tarkkoja lukuja, osa toiminnanjohtajien antamia arvioita.

Liitto	Kuntia liiton alueella	Hevosten määrä kpl	Hevosten määrä %	Tunnistuksia kpl	Tunnistuksia %	Siitosoreja
H	45	11400	14,3	759	12,3	63
E-S	33	8700	10,9	680	11,0	54
K-K	26	4500	5,6	430	7,0	38
N	19	7837	9,8	624	10,1	51
V-S	69	6440	8,1	650	10,5	53
S	35	5380	6,7	358	5,8	37
SÖ	17	2400	3,0	95	1,5	5
E-P	29	5850	7,3	500	8,1	49
K-S	26	5400	6,8	400	6,5	41
P-K	19	4030	5,1	230	3,7	20
P-S	24	4600	5,8	348	5,7	43
M	17	2910	3,6	275	4,5	29
P	39	3600	4,5	400	6,5	31
K-P	14	2862	3,6	214	3,5	31
K	10	1550	1,9	100	1,6	6
L	22	2300	2,9	100	1,6	5
	<b>444</b>	<b>79759</b>	<b>100</b>	<b>6163</b>	<b>100</b>	<b>556</b>

#### 4 HEVOSTALOUS HÄMEESSÄ

Hämeen alue on otollinen paikka hevosalan harrastajille ja yrittäjille. Alueella sijaitsee paljon talleja, Hämeen hevosjalostusliiton arvion mukaan noin 2000 tallia, ja hevosia löytyy enemmän kuin muualta Suomesta. Alueelta löytyy lisäksi useita raviratoja, hevossiittoloita ja oriasemia, hevosalan oppilaitoksia, klinikoita sekä hevoskuntoutus- ja hyvinvointikeskus.

#### 4.1 Raviradat

Hämeen alueella sijaitsee kaksi maakuntarataa, Tampereen Teivo ja Forsan Pilvenmäki. Näiden lisäksi on yksi kesärata Riihimäellä. (Raviradat).

Tampereella sijaitseva Teivon ravirata on yksi suurimmista maakunnallisista keskusraviradoista. Teivossa ravataan lähes joka tiistai-ilta ja lisäksi järjestetään viidet V75-ravit vuosittain. Vuonna 2012 Teivossa järjestetään ravit yhteensä 51 kertaa. Vuoden kohokohtana on joka syyskuun viimeisenä lauantaina ravattavat Kriterium-lähdöt, joissa kamppailevat 3-vuotiaat lämminverihevoset ja 4-vuotiaat suomenhevoset. Pääpalkintona on huimat 75 000 euroa. Kriterium on järjestetty lämminverisille vuodesta 1972 lähtien ja suomenhevosille vuodesta 1975 lähtien. Kriterium-päivänä päälähtöjen lisäksi on tarjolla muitakin kovaluokkaisia lähtöjä. Teivon raviradalla järjestetään vuosittain noin viidet harjoitusravit, joiden järjestämisestä vastaa Pirkanmaan alueen hevosyhteisöt. Teivon ravikeskuksen alueelta löytyy 8 valmentajaa (vuonna 2011 seitsemällä oli talli Teivossa), joiden kautta voi saada opetus-, valmennus- tai kilpailupalveluita omalle hevoselleen ja joilta voi kysyä neuvoa. Ravikeskuksessa sijaitsee valjasmyymälä (Teivon ravi- ja ratsastusvaruste), Tampereen hevosklinikka, hevoskuntoutus- ja hyvinvointikeskus Ekohepo, Toto-pelipiste Teivonlinna ja muita ravintolapalveluita. Teivossa, niin kuin monessa muussakin ravikeskuksessa, kannustetaan nuoria raviurheilun pariin. Teivossa toimii Teivon Ravinuoret. Ravinuorilla on kokoontumistila ravikeskuksessa, joka on auki aina ravien yhteydessä. Ravinuorilla on vilkasta poniraviurheilua ympäri vuoden ja he järjestävät poniravikoulun sekä pitävät poniravikerhoa. Näiden lisäksi ravinuoret tekevät erilaisia retkiä. Teivon raviradalla järjestetään myös paljon erilaisia tapahtumia, muitakin kuin pelkästään hevosiin liittyviä. Vuonna 2012 siellä pidetään muun muassa Suomen kaniyhdistyksen juhlanäyttely, Pohjoismaiden suurin ja suosituin Winter Swap Meet (varaospäivät), Teivocup (kestävyysjuoksuseura Teivo Stayersin koko perheen hölkkä- ja juoksutapahtuma), Veteraanimoottoripyöräklubi Mansen Masinistien kevätrompepäivä, Hämeen hevosjalostusliiton tamma- ja varsanäyttelyitä sekä Teivon Shownäyttely 2012 (hevosille ja poneille). (Teivon ravit).

Pilvenmäen ravirata Forssassa on järjestänyt raveja pisimpään samalla paikalla koko Suomen ravihistoriassa. Pilvenmäen ravirata tunnetaan myös siitä, että siellä on toiseksi pisin maalisuora ja ennen vuonna 1990 tehtyä rataremonttia ja vuonna 2004 tehtyä profiilin tarkastusta se tunnettiin myös jyrkistä kaarteistaan. Pilvenmäellä ravataan 25 kertaa vuonna 2012 ja lisäksi pidetään 19 harjoitusravit (joka toinen keskiviikko, aina parittomilla viikoilla) sekä 6 muuta tapahtumaa (muun muassa matkaratsastustapahtuma, Islanninhevos-näyttelyt, Jäärata PM ja maarata-ajot). Pilvenmäellä ravataan vuosittain kahdet suurkilpailut. Tammavaltikka on tarkoitettu 4-vuotiaille ja sitä vanhemmille lämminveritammoille. Kilpailua on järjestetty jo vuodesta 1973, mutta vuoden 2008 jälkeen voittaja on selvinnyt mailin matkalla, johon on kutsuttu kilpailemaan yhdeksän tammaa. Toinen suurkilpailu on Pilvenmäki Special, jota on järjestetty Pilvenmäellä vuodesta 1996 lähtien. Tähän ennakkomaksulliseen kilpailuun ovat oikeutettuja ilmoittautumaan enintään 8 000 euroa tienanneet hevoset. Lopputulokilpailuun osallistuvat hevoset selviävät karsintalähtöjen perusteella.

Pilvenmäellä toimii myös Ravinuoret, joka on perustettu vuonna 1999. Ravinuorille löytyy Toto-hallista oma huone, joka on auki aina ravien aikana. Lisäksi nuoret järjestävät joka vuosi poniravit, ponitouhupäiviä ja ravipäiviä. Ravipäivinä nuoret askartelevat, leikkivät, palkitsevat ponilähtöjä ja keskittyvät ravipäivän tapahtumiin. Ponitouhupäivinä keskitytään muuhun käytännön tekemiseen, muun muassa ponien hoitamiseen. Vuonna 2012 ravipäiviä järjestetään neljä kertaa ja ponitouhupäiviä kahdesti. Pilvenmäen raviradalla toimii myös Ravinaiset (perustettu vuonna 1966), jotka pyrkivät tuomaan raviurheilulle näkyvyyttä myös naisten keskuuteen. Ravikeskuksesta löytyvät myös ravintolakatsomo Ravintola Valtikka, Forssan hevosklinikka, valjasmyymälä Valjaspiste sekä valmennuskeskus. Valmennuskeskuksessa sijaitsee tällä hetkellä 19 tallia (noin 300 hevosta), jotka tarjoavat ammattitaitoista hevosvalmennusta ja -opetusta. Valmennuskeskuksen lisäksi myös lähialueilta löytyy useita ammattitaitoisia valmentajia. Näin suuri hevoskeskittymä on jo valtakunnallisestikin katsottuna erittäin suuri ja mikäli mukaan lasketaan vielä Ypäjän alueen hevoset ja tallit, on tämän kokoinen hevoskeskittymä tietyllä alueella jo poikkeuksellinen koko Suomessa. (Pilvenmäki).

Riihimäen kesäraviradalla järjestetään kuudet ravit kesän aikana. Näiden lisäksi siellä järjestetään vuonna 2012 kymmenet harjoitusravit, yhdet tamma- ja varsanäyttelyt, useita ratsukilpailuja, kansallinen estekilpailu, suomenratsujen valtakunnalliset näyttelyt sekä Mauri-Cup (Riihimäen nappulaseuran joukkueiden järjestämä turnaus). Ensimmäiset ravit Riihimäen raviradalla järjestettiin 1930 ja ensimmäiset totalisaattoriravit pidettiin vuonna 1950. Riihimäen nykyinen katsomo on valmistunut vuonna 1983 ja vuonna 2005 rakennettiin uusi tuomaritorni. Radalta löytyy ulkoilmaravintola ja olutravintola. (Raviradat, Riihimäki).

### 4.2 Hevosalan oppilaitokset

Hämeen alueella sijaitsee kolme hevosalan oppilaitosta. Ypäjä tarjoaa ammatillista koulutusta, Osaran maaseutuopetusyksikkö ammatillista koulutusta ja Hämeen ammattikorkeakoulu Mustiala, ammattikorkeakoulutasoista koulutusta. Mustialassa toimii myös Hämeen ammatti-instituutti, jossa on mahdollista opiskella maatalousalan perustutkinto. (Hevosopisto; Länsi- Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä; Hamk).

Hevosopisto Oy on perustettu vuonna 1993. Sen omistavat Suomen valtio, Suomen Hippos ry, Suomen ratsastajainliitto ry sekä Forssan, Jokioisten ja Ypäjän kunnat. Hevosopisto tarjoaa ammatillista koulutusta (perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta), alan lyhytkursseja, kilpailuja ja muita tapahtumia, sekä useita eri palveluita (muun muassa valmennusta ja nuoren hevosten koulutusta). Opistolta voi valmistua hevostenhoitajaksi tai ratsastuksenohjaajaksi. Hevostenhoitajaopiskelija voi suuntautua joko ravihevosten hoitamiseen, ratsun peruskoulutukseen, hevosvarusteiden valmistamiseen, kengittämiseen, hevoskasvatukseen tai hevosharrastepalveluiden tuottamiseen. Muita alan ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin johtavia koulutuksia on ratsastuksenopettaja kv II, ratsastuksenopettaja kv III eli masteropettaja, ratsu- tai ravivalmentaja, hevoshieroja tai kengitysseppä. Ratsastusterapeutti ja sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutukset ovat am-

matillista lisäkoulutusta. Hevosopiston kanssa samalla alueella ja osin samoissa tiloissa toimii Osaamiskeskus Hippolis, Suomen hevosurheilumuseo, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen hevostutkimusyksikkö sekä Ypäjän hevossairaala ja oriasema. Puitteet hevosalan opettamiseen ja harrastamiseen Hevosopistolla ovat hulppeat. Hevosopiston alue käsittää lähes 300 hehtaaria. Alueelta löytyvät laajat ajo- ja ratsastusreitit, useita ratsastuskenttiä, valmennusrata hiittisuorineen sekä täysimittainen ravirata, valjakkorata sekä maastoesterata, joka täyttää kansainväliset mitat. Tämän kaiken lisäksi löytyy vielä neljä maneesia. Kaiken kaikkiaan alueella on noin 300 hevosta, joista Hevosopisto omistaa noin 150 opetuskäytössä olevaa ravi-, ratsu- ja ajohevosta. Hevosopiston kansainvälinen yhteistyö on vilkasta. (Hevosopisto).

Hämeenkyrössä sijaitsevassa Osaran sisäoppilaitoksessa on mahdollista hankkia maatalousalan perustutkinto (120 ov). Oppilaitos on aloittanut toimintansa yksityisenä maanviljelyskouluna jo vuonna 1886 ja nykyään se on osa Länsi- Pirkanmaan koulutuskuntayhtymää sekä Ammattiinstituutti Iisakkia. Maatalousalan perustutkinnon opiskelijat voivat valita ammatilliseksi valinnaiseksi aineekseen hevostalouden ja talliyrittäjyyden (40–50 ov). (Länsi- Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä)

Hämeen ammattikorkeakoulussa on mahdollista valmistua agrologiksi ja suuntautua hevostalouteen. Opiskelu tapahtuu joko päiväopiskeluna tai työn ohessa. Päiväopiskeluna suoritettuna agrologin koulutus kestää neljä vuotta ja työn ohessa suoritettuna viisi vuotta. Hevostalouden suuntautumisvaihtoehdon valinnut agrologi on ”...perehtynyt hevostalouteen osana maaseutuyrittäjyyttä, suosittuna harrastuksena ja kansainvälisenä kilpailutoimintana. Ammattiosaamiseen kuuluvat mm. hevosen ruokinnan ja tuotantoympäristön suunnitteleminen hevosen hyvinvoinnin ja terveyden edellytysten mukaisesti unohtamatta tuotannon kannattavuutta ja ympäristövaatimuksia.” Hevostalouteen suuntautuneella agrologiopiskelijalla on pääaineenaan tällöin hevosyrityksen johtaminen ja kehittäminen. Tämä pitää sisällään muun muassa hevosten ruokintaa ja jalostusta, talous-, johtamis- ja kehittämisosaamista sekä talliympäristön vaatimuksia. Sivuaineekseen opiskelija voi valita joko erikoistuneen hevosyrityksen tai muita Mustialassa tarjolla olevia kokonaisuuksia, kuten esimerkiksi sikatalouden tai markkinoinnin. Mustialassa toimii myös Hämeen ammatti-instituutti, jossa voi opiskella maatalousalan perustutkinnon. Koulutukseen voi hakea suoraan peruskoulun jälkeen ja se kestää kolme vuotta. Maatalousalan perustutkinnon opiskelija voi valita valinnaiseksi aineekseen hevosen hoidon ja hyvinvoinnista huolehtimisen. (Hamk)

Näiden lisäksi löytyy vielä Ahlmanin ammattiopisto Tampereelta, josta voi valmistua eläintenhoitajaksi. Koulutus kestää 120 opintoviikkoa ja opiskelija voi valita tutkinnon osakseen hevosten hoitamisen ja ruokinnan (10 ov) tai hevosten hoitamisen ja hyvinvoinnista huolehtimisen (10 ov). (Ahlmanin ammattiopisto)



#### 4.3 Siittolat ja oriasemat

Hämeen alueella sijaitsee useita siittoloita ja oriasemia. Pelkästään Ypäjältä löytyy löytämieni tietojen mukaan neljä eri oriasemaa tai tallia, jotka tarjoavat oriasematoimintaa. Näiden lisäksi siittoloita, oriasemia ja jalostustoimintaa löytyy Vesilahdelta, Längelmäeltä, Ylöjärveltä, Orivedeltä, Urjalasta, Hauholta, Riihimäeltä, Pälkäneeltä ja Toijalasta.

Ypäjällä sijaitseva Classic Equine on erikoistunut lämminverivarsojen kasvatukseen ja myyntiin. Yritys tarjoaa siitosoripalveluita, antavat suullisia ja kirjallisia sukuanalyyskejä ja orisuosituksia veloituksetta, tarjoavat hevosten valmennus- ja kilpailuttamispalveluita sekä auttavat hevosen hankinnassa ja kimppaostoksissa. Classic Equinen siitosoripalveluita on käyttänyt noin 800 tammaa vuosina 2007–2011. Tällä hetkellä heiltä löytyy yksi lämminveriori ja yksi suomenhevosori. (Classic Equine). Vesilahdella sijaitsee Laukon kartano. Laukon kartanolla on pitkä historia, sen toiminnasta on ensimmäiset maininnat jo vuodelta 1416. Laukon kartano harjoittaa korkealuokkaista ja kansainvälistä ravihevoskasvatusta. Kotisivujen mukaan tilalla on tällä hetkellä yksi lämminverinen siitosori. (Laukko). Sillanpään oriasema Längelmäellä on saanut nimensä tilasta, jossa he ovat harjoittaneet siittolatoimintaa vuodesta 1995 alkaen. Sillanpään oriaseman kasvatit tunnistaa etuliitteestä Stone Capes. Oriasemalla varsoo vuosittain kymmenkunta tammaa ja kaudella 2012 siellä astuu yhteensä 7 lämminverioria. (Sillanpään oriasema). Ylöjärvellä sijaitseva Aria Stable tekee siirtospermasiemennyksiä tuorespermaoreilla (Aria Stable). Ypäjän hevosopistolla sijaitsevan oriaseman toiminnasta vastaa Kallela. Kallelan oriasemalla on kaksi toimipistettä, toinen sijaitsee Kalannissa Varsinais-Suomessa ja toinen Ypäjällä. Kallelan oriaseman kotisivujen mukaan siellä astuu 12 ravurioria ja 3 ratsuoria, joiden lisäksi on noin 35 tuontioria. Ypäjän toimipisteessä kaudella 2012 astuu vain kolme jalostusoria. (Kallelan oriasema; Hevosopisto).

Oriveden Hirsilässä, Arranmaan tilalla kasvatetaan suomenhevosiä. Tällä hetkellä tilalla on käytössään yksi suomenhevosori. (Arranmaan tila). Carrus Dressage, eli Uusikarrin tila sijaitsee myös Ypäjällä. Tällä tilalla kasvatetaan laadukkaita koulupainoitteisia ratsuhevosia. (Carrus Dressage). Kylänpään tila Urjalassa on keskittynyt puoliverihevosten kasvatukseen. Tilalla syntyy vuosittain noin 5-8 varsaa, joista suurin osa tulee myyntiin. Kylänpään tilan kautta on mahdollista hankkia Böckmannin ja Gestut Kempke Hof:in oriiden siirtospermaa. (Kylänpään tila). Hauholla sijaitseva KS-talli on aloittanut toimintansa jo vuonna 1983 ja sinne on syntynyt noin 35 FWB-varsaa. Vuonna 2011 KS-tallilla oli tarjolla kolme oria, kaksi puoliveristä ja yksi New forest. (KS-talli). Ypäjällä sijaitsevalla Koivulehdon tilalla alkoi oriasema toiminta vuonna 2008. Oriasemalla hoituvat niin kiimakontrollit kuin siemennyshoidot, sekä tammoilla on mahdollisuus täyshoittoon tai laidunpaikkaan. Vuonna 2012 siellä toimii neljä ratsuoria. (Koivulehdon tila). Riihimäellä sijaitseva Sammaliston Tallien oriasema on keskittynyt ratsujalostukseen ja siellä toimii sperman käsittelyyn ja siirtoon hyväksytty oriasema. Vuonna 2011 siellä astui 10 näyttävää ratsuoria. (Sammaliston talli). Pälkäneellä sijaitseva Alfur-talli tarjoaa islanninhevosjalostusta ja myyntihevosia. Tilalla astuu kaksi islanninhevosoria ja yksi shetlanninponiori. (Alfur-talli). Moondelight-siittola Ori-

vedellä on keskittynyt Welshien jalostukseen. Kaudella 2012 siellä astuu yhteensä 6 oria (sec A: 3 kpl, sec C: 2 kpl, sec D: 1 kpl). (Moondelight). Toijalassa sijaitsevassa Ellilä New Forestissa on keskitytty New Forest -ponien jalostukseen vuodesta 1994 lähtien. Tällä hetkellä tilalla on vain yksi siitosori, Stackkarps Pioneer 31 NF. (Ellilä New Forest).

### 4.4 Klinikat

Hämeen alueelta löytyy neljä hevosklinikkaa: Ypäjältä, Tampereelta, Forssasta ja Kangasalta. Ypäjän hevossairaala Oy on perustettu vuoden 2005 alussa, kun MTT:n hevostutkimuskeskuksen hevosklinikka yksityistettiin. Hevossairaalasta löytyvät juoksutuskäytävät sekä pihalta että sisäältä, nykyaikaiset digitaaliset röntgenkuvantamislaitteet, toimenpidehuoneet, leikkaussali sekä potilaskarsinat. Klinikkan palveluihin kuuluvat muun muassa ontumatutkimukset, sisätaudit, keuhkojen ja mahalaukun tähystys, silmätaudit, varsojen sairaudet, Shock Wave -hoidot, IRAP-hoidot/PRP-hoidot, perusleikkaustoiminta, tammojen Gy-ultrat, ovulaatiokontrollit, siemennykset ja tiineystarkastukset sekä diagnostiikassa röntgen, ultraääni, videoendoskooppi ja täysin varusteltu laboratorio. Laboratoriossa pystytään tutkimaan pieni verenkuvaa, tulehdusarvot, maksa- ja munuaisarvot, lihasarvot, proteiinit, albumiini, elektrolyytit, veren sokeri ja laktaatti. Näiden lisäksi on mahdollista tutkia myös nivelnestenäytteet, trakealima, lantanäytteet ja parasiitit. (Hevossairaala).

Tampereen hevosklinikka sijaitsee nykyään Teivon ravikeskuksessa. Klinikka on perustettu vuonna 1977 ja vuonna 2010 se hoiti noin viisi tuhatta hevosta. Tampereen hevosklinikalla hoituvat röntgen-, ultraääni-, tähystys-, kirurgia-, ontuma- sekä laboratoriotutkimukset. Näiden lisäksi tehdään paljon ennaltaehkäisevää toimintaa, kuten raspauksia ja rokotuksia. Klinikalta on myös mahdollisuus saada hevosten ostotarkastuksia ja eläinlääkärin lausuntoja esimerkiksi vakuutusyhtiöitä varten. (Tampereen hevosklinikka).

Forssan hevosklinikka sijaitsee Pilvenmäen raviradan varikkoalueella. Klinikalla toimii tällä hetkellä kaksi eläinlääkärinä erillisinä yksityisyrittäjinä. Forssan hevosklinikkan palveluihin kuuluvat muun muassa ontumatutkimukset, silmä- ja sisätaudit, leikkaustoiminta sekä tallikäynnit ja tammapraktiikka. Klinikalta löytyvät digitaalinen röntgenkuvantamislaitteisto, ultraäänilaitteet sekä videoendoskooppi. Lisäksi leikkaussaliin tehtyjen muutosten jälkeen voidaan toimenpiteet hoitaa nykyään täysnarkoosissa. (Forssan hevosklinikka).

Kangasalla toimiva hevosklinikka tarjoaa kliinistä diagnostiikkaa. Heidän erityisosaamiseensa kuuluvat erityisesti pehmytkudos- ja lihasvaivojen tutkiminen ja niiden hoitaminen, kuten esimerkiksi selän- ja ristinalueen vammat. Klinikalla hoituvat kuitenkin myös perustutkimukset: hengitysteiden ja mahalaukun tähystykset, ultraääni- ja röntgentutkimukset, ontuma- ja kiropraktiset tutkimukset sekä mesoterapia, Shock Wave- ja laserhoidot. Klinikka tarjoaa eläinlääkäripalveluiden lisäksi myös kiropraktiikkaa, akupunktiota ja apua satulan sovittamisessa. Tarvittaessa klinikan kautta on myös mahdollista hoitaa sairastuneita ja erikoiskengitykset. Klinikkan

palveluihin kuuluu myös kuntoutusajan ratsastus ja täysylläpitomahdollisuus sekä ravinto- ja kuntoutusneuvonta. (Kangasalan hevosklinikka).

### 4.5 Kuntoutus- ja hyvinvointikeskus

Tampereen ravikeskuksessa Teivossa sijaitsee hevosten kuntoutus- ja hyvinvointikeskus Ekohepo. Ekohepo on ainutlaatuinen hevoskuntoutuskeskus, jollaisia ei vielä Suomesta montaa löydy. Ekoheposta löytyvät kävelytysmatto, vesikävelytysmatto, kylmävesihoitoihin tarkoitettu spa, infrapunasauna, suolahuone ja uutuutena nyt myös laserhoidot. (Ekohepo).

Kävelytysmattona on käytössä Horse Gym 2000 S3-matto, joka muodostaa tasaisen laakapinnan ja jonka pohja mukautuu hevosen liikkeiden mukaan. Vesikävelytysmatossa vesiallas täytetään jokaisen hevosen tarpeiden mukaan. Veden avulla voidaan vähentää niveliin ja lihaksiin kohdistuvaa rasitusta, mutta silti se on erinomainen tapa lihaksien harjoittamiseen ja fyysisen kestävyyskehittämiseen. Kylmävesihoidon ominaisuuksiin kuuluvat veden lämpötila, suolapitoisuus, ilmastus, syvyys ja happipitoisuus. Kylmävesihoidoilla voidaan hoitaa suurinta osaa hevosten alaraajavammoista, muun muassa: jänne- ja niveltulehduksia, hankoside- ja pehmytkudosvammoja, kavio-ongelmia, haavoja, infektoita ja iho-ongelmia. Infrapunasaunan tarkoitus Ekohepon sanoin on: ”Infrapunasaunan vaikutus perustuu pitkäaaltoisiin infrapunäsäteisiin, jotka menevät syvälle kehoon muuttuen samalla valosäteilystä lämpösäteilyksi. Infrapunäsäteiden tuottama lämpö avaa hiussuonia ja lisää ääreisverenkiertoa samalla kun se vilkastuttaa aineenvaihduntaa.” Infrapunasaunalla on tarkoitus saada helpotusta muun muassa nivelongelmiin, selkä- ja lihaskipuihin sekä tulehduksiin. Suolahuoneeseen sumutetaan hienojakoista suolatomua, jonka avulla pyritään vaikuttamaan hengitystie- ja iho-ongelmiin. Suolatomun tarkoituksena on irrottaa limaa ja poistaa tulehduksia. Laserhoidossa hyödynnetään hyvin puhdasta valoa, eli vain yhtä aallonpituutta. Antamalla hevoselle laserhoitoa saadaan soluissa ja kudoksissa tapahtumaan prosessi, joka vaikuttaa aineenvaihduntaan, immuunijärjestelmään ja veri- sekä imusuonien verenkiertoon. Laserin avulla voidaan vähentää turvotusta sekä edesauttaa paranemisprosesseja. Ekoheposta löytyy myös pieni myymälä, jossa myydään irtoyrttejä sekä yrttiseoksia, shampoita, öljyjä ja suolakiviä. (Ekohepo).

## 5 KYSELYTUTKIMUS

Hämeen hevosjalostusliitto halusi selvittää, mitä mieltä toimialueen hevosihmiset ovat liiton toiminnasta. Tarkoituksena oli selvittää liiton tarjoamien palveluiden kompastuskivet ja vahvuudet. Erityisesti liitto halusi tietää, miten yhteistyötä ja neuvontaa voisi asiakkaiden mielestä kehittää. Saatuja tuloksia tullaan hyödyntämään vuoteen 2020 ulottuvassa toimintavisiossa. Selvitys päätettiin toteuttaa verkkokyselyn avulla. Muutamille asiakkaille kysely lähetettiin kirjeitse ja nämä paperiversiot kirjattiin myöhemmin verkkoon. Kyselyn mukana oli saatekirje, jossa asiakkaille selvitettiin kyselyn tekijä, toimeksiantaja ja tarkoitus (liite 1).

## 5.1 Kyselyn toteuttaminen

Kysely toteutettiin Webropol-työkalulla. Ensin hahmottelin kyselyn Wordilla, jonka jälkeen siirsin sen Webpoliin. Kysely testattiin muutamilla henkilöillä, millä pyrittiin varmistamaan, että kysymysten asettelu oli oikein ja kysymykset olivat helposti ymmärrettävissä.

Kyselyn (liite 2) avulla oli tarkoitus kartoittaa mahdollisimman laajalajaisesti liiton toimintaa. Tarkoituksena oli saada selville muun muassa kuinka usein ja mitä liiton tarjoamia palveluita asiakkaat käyttävät, mistä aiheista he useimmiten tarvitsevat tai kysyvät neuvoa, miten he ovat yhteydessä liittoon, mitkä aihealueet koetaan mielenkiintoisimpina, käyvätkö asiakkaat liiton järjestämällä koulutuspäivillä/ infotilaisuuksissa, mitä mieltä he ovat neuvontapalveluista ja näyttelyistä, sekä mitä muita ajatuksia liitto heissä herättää.

Kyselytutkimus sisälsi 29 kysymystä. Suurin osa kysymyksistä oli valintatai monivalintakysymyksiä, mutta mukana oli myös avoimia kysymyksiä. Jaoin kyselyn eri osiin, jotta se olisi selkeämpi. Kysely alkoi taustatiedoilla (ikä, sukupuoli, paikkakunta, oma status hevosjalostuksessa). Taustatietojen jälkeen kysyttiin, mitä liiton tarjoamia palveluita asiakas käyttää ja kuinka usein, sekä millä tavoin hän on yhteydessä liittoon.

Tämän jälkeen siirryttiin neuvontapuolta koskeviin kysymyksiin. Kysyttiin muun muassa mitä kautta asiakas hankkii tietoa, onko sitä helppo saada/löytää, mistä aihealueista ollaan kiinnostuneita, miten neuvontaa voisi kehittää ja tulisiko sen maksaa.

Koulutuspäivät/ infotilaisuus osiossa kartoitettiin asiakkaiden kiinnostusta koulutuspäiviä/ infotilaisuuksia kohtaan. Lisäksi pyrittiin selvittämään keinoja niiden suosion kasvattamiseksi. Viimeisessä osiossa, yhteistyö ja näyttelyt, selvitettiin asiakkaiden mielenkiintoa näyttelyitä kohtaan, sekä pyydettiin pohtimaan kehitysideoita näyttelyiden mielenkiinnon lisäämiseksi ja yhteistyön kasvattamiseksi.

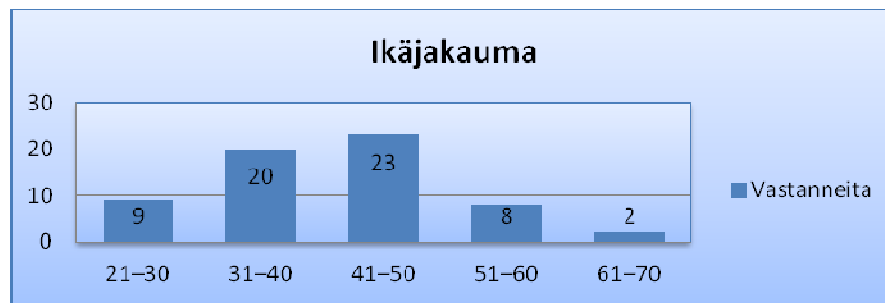
Kysely lähetettiin Hämeen hevosjalostusliiton sähköpostirekisterissä oleviin sähköpostiosoitteisiin (96 kappaletta) 11.1.2012 Hämeen hevosjalostusliiton toimesta. Vastausaikaa oli aluksi 22.1. asti, mutta Webropolissa olleen käyttökatkon ja vähäisten vastausmäärien takia vastausaikaa pidentettiin 27.1. asti. Kaikkien vastanneiden kesken arvottiin kaksipäiväiset liput kesällä 2012 järjestettäviin Kuninkuusraveihin Mikkeliin. Arvontaa varten tein toisen Webropol-pohjan, johon vastaajat saivat laittaa yhteystietonsa. Näin pystyttiin varmistamaan, että kyselyyn vastanneiden henkilöllisyys ei tullut julki vastauksissa.

## 6 KYSELYN TULOKSET

Kysely lähetettiin Hämeen hevosjalostusliiton sähköpostirekisterissä oleviin sähköpostiosoitteisiin, joita löytyi yhteensä 96 kappaletta. Kyselyyn vastasi 63 henkilöä, eli vastausprosentiksi tuli noin 66 %. Tämä ei kuitenkaan ole tarkka vastausprosentti, koska liitto pyysi jäsenseurojaan ja jäsenyhdistyksiään jakamaan kyselyä eteenpäin, joten tarkkaa lukua siitä, kuinka monelle kysely loppupelissä lähetettiin, ei ole. Mutta olettaen, että kovin moni ei kyselyä jakanut eteenpäin, on vastausprosentti 66 erittäin hyvä. Yhteystietonsa arvontaa varten jätti 39 henkilöä.

### 6.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselyyn vastanneista (63) 62 henkilöä kertoi oman ikänsä. Ikä vaihteli 23 ja 62 vuoden välillä. Eniten vastauksia (kuvio 9) olivat antaneet 41–50-vuotiaat henkilöt.

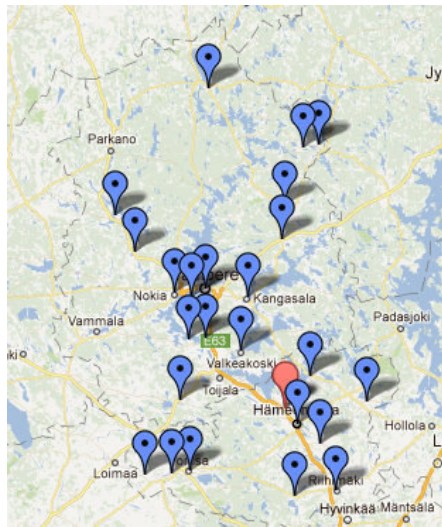


Kuvio 9. Vastaajien ikäjakauma.

Lähes 90 prosenttia kyselyyn vastanneista oli naisia (57 kpl). Vain 6 vastanneista oli miehiä.

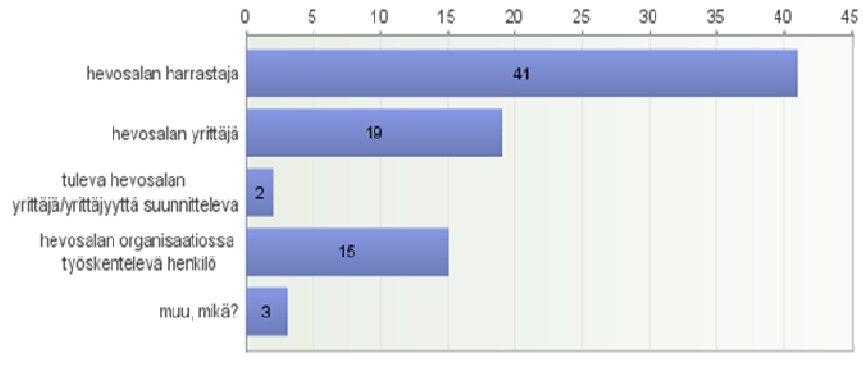
Kysymykseen numero 3, missä kysyttiin vastaajien paikkakuntaa, oli vastannut 59 henkilöä. Liiton toimialue on laaja, se käsittää yhteensä 45 kuntaa vanhojen kuntarajojen mukaan. Uusien kuntarajojen tullessa voimaan, osa liiton toimialueen vanhoista kunnista sijaitsee nykyään naapuri liiton puolella, joten oli selkeämpää käyttää vanhoja rajoja kyselyssä. Vastauksia saatiin 25 kunnasta. Eniten vastauksia oli annettu Ypäjältä (9), Tampereelta (6) ja Hattulasta (4). Kaiken kaikkiaan vastauspaikkakunnat jakautuivat seuraavanlaisesti (kuva 2):

Forssa	1	Hattula	4
Hauho	1	Hämeenkyrö	3
Hämeenlinna	2	Ikaalinen	1
Janakkala	2	Jokioinen	1
Juupajoki	2	Kangasala	2
Lammi	3	Lempäälä	1
Loppi	2	Mänttä	3
Nokia	3	Orivesi	2
Pirkkala	1	Riihimäki	1
Tampere	6	Urjala	3
Valkeakoski	1	Vesilahti	1
Vilppula	2	Virrat	2
Ypäjä	9		



Kuva 2. Vastausten jakautuminen kartalla. Lähde: <http://maps.google.fi/>

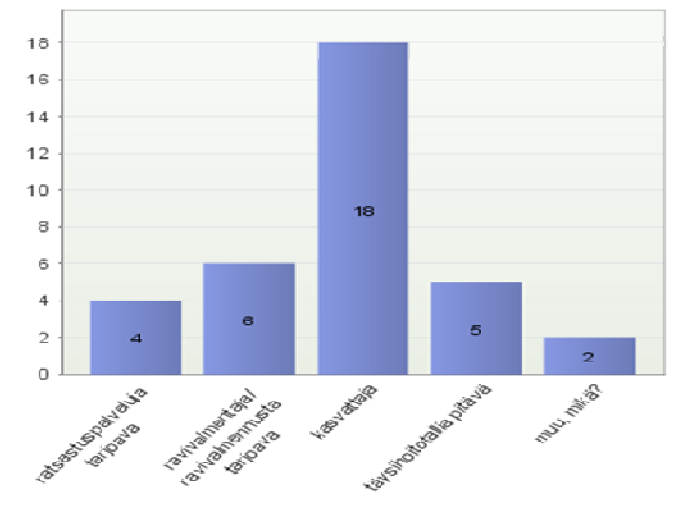
Neljännessä kysymyksessä (kuvio 10) kysyttiin vastaajien suhdetta hevos-  
talouteen. Vastausvaihtoehtoina olivat hevosalan harrastaja, hevosalan  
yrittäjä, tuleva hevosalan yrittäjä/yrittäjyyttä suunnitteleva, hevosalan or-  
ganisaatiossa työskentelevä henkilö sekä muu (mikä?). Tähän kysymyk-  
seen jokainen vastaaja oli vastannut ja heistä moni oli valinnut useam-  
mankin kuin yhden vaihtoehdon.



Kuvio 10. Vastaajien status hevosseudessa.

65 % vastanneista (41 vastaajaa) ilmoitti olevansa hevosalan harrastaja, 30 % (19 vastaajaa) oli hevosalan yrittäjiä, vajaa 24 % (15 vastaajaa) hevosalan organisaatiossa työskenteleviä henkilöitä ja 3 % (2 vastaajaa) tulevia hevosalan yrittäjiä tai yrittäjyyttä suunnittelevia henkilöitä. Loput 4,7 % (3 vastaajaa) olivat valinneet kohdan muu (mikä?). Nämä henkilöt olivat erilaisissa hevosalan organisaatiossa työskenteleviä tai toiminnassa mukana olevia henkilöitä.

Viides kysymys (kuvio 11) oli täydentävä kysymys, mikäli neljanteen kohtaan oli vastannut olevansa hevosalan yrittäjä. Tähän kysymykseen vastanneita oli 21 ja vastaajat pystyivät valitsemaan kaikki kohdat, jotka kuuluivat heidän yritykseensä (valintoja yhteensä 35 kpl).

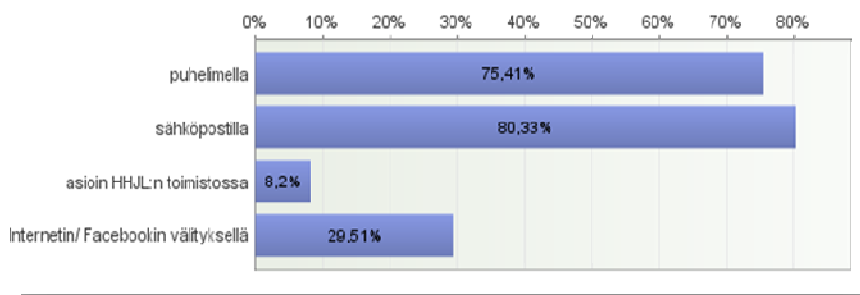


Kuvio 11. Yrittäjien yritysmuodot.

Näistä 21 yrittäjästä 18 (86 %) oli valinnut kohdan kasvattaja, 6 (29 %) ravivalmentaja/ ravivalmennusta tarjoava, 5 (24 %) täysihoitotallia pitävä ja 4 (19 %) ratsastuspalveluja tarjoava. Lisäksi kaksi (9 %) vastanneista olivat vastanneet kohtaan muu (mikä?) tarjoavansa opetusta ja myyvänsä hevostarvikkeita.

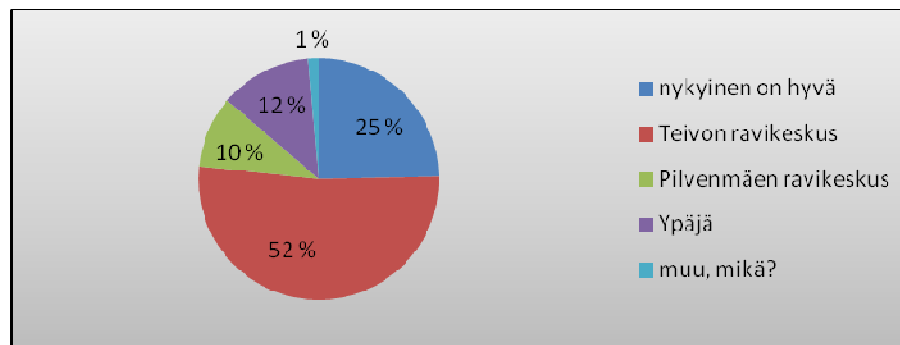
## 6.2 Liiton tarjoamat palvelut

Kuudentena kysymyksenä oli: Millä kaikilla tavoilla olet yhteydessä Hämeen hevosjalostusliittoon?. Vastausvaihtoehtoina olivat puhelimella, sähköpostilla, asioin Hämeen hjl:n toimistossa ja Internetin/ Facebookin välityksellä. Vastaajat pystyivät valitsemaan kaikki käyttämänsä vaihtoehdot. Vastauksia kysymykseen tuli 61. Näistä 80 % (kuvio 12) olivat valinneet kohdan sähköpostilla, 75 % puhelimella ja 29,5 % Internet/ Facebookin välityksellä. Vajaa 10 % asioi liiton toimistolla.



Kuvio 12. Tavat, joilla asiakkaat ovat yhteydessä Hämeen hevosjalostusliittoon.

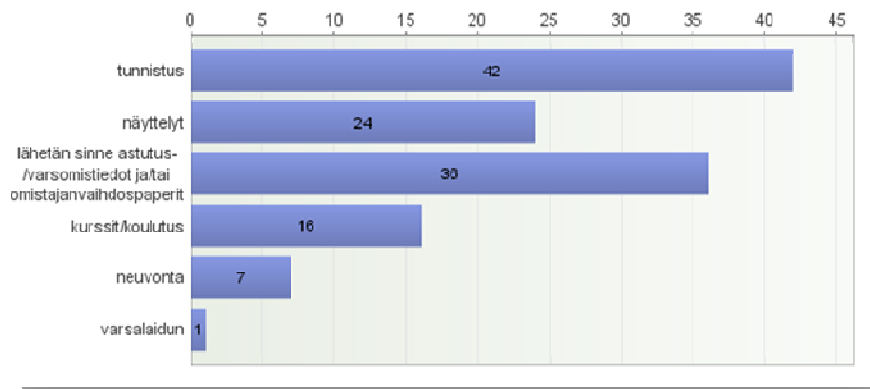
Seuraavaksi kysyttiin asiakkaiden mielipidettä siitä, mikä olisi asioinnin ja asiakaspalvelun kannalta paras sijainti Hämeen hevosjalostusliitolle. Eniten kannatusta sai Teivon ravikeskus (52 %) (kuvio 13) ja toiseksi parhaimpana vaihtoehtona pidettiin nykyistä sijaintia (25 %). Pilvenmäen ravirata sai kannatusta 10 % ja Ypäjä 12 %. Yksi vastaajista oli valinnut kohdan muu (mikä?) ja kommentoinut ”lähempänä ihmisiä, jotka tarvitsevat palveluita”.



Kuvio 13. Asiakkaiden mielipide siitä, missä liiton toimiston tulisi sijaita.



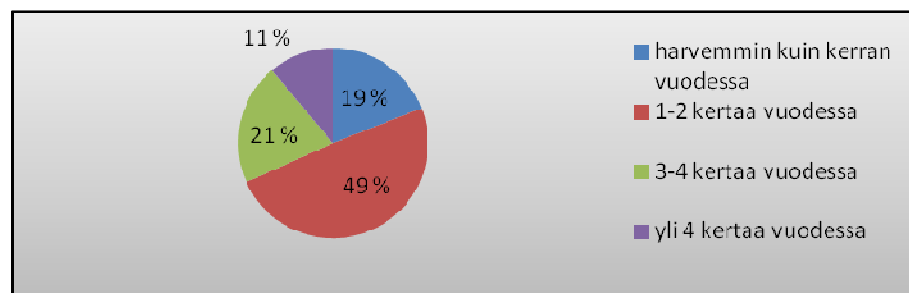
Kahdeksas kysymys käsitteli liiton tarjoamia palveluita. Vastaajia pyydettiin valitsemaan annetuista vaihtoehtoista kaksi hänen eniten käyttämäänsä vaihtoehtoa. Vastausvaihtoehtoina olivat: tunnistus, näyttelyt, lähetän sinne astutus- /varsomistiedot ja/tai omistajanvaihdocspaperit, kurssit/koulutus, neuvonta ja varsalaidun. Vastanneita oli 61 ja valittuja kohtia oli 126. Eniten käytettiin (kuvio 14) tunnistuspalveluita (42 vastausta, 69 %), toiseksi eniten sinne lähetettiin astutus- /varsomistietoja ja/tai omistajanvaihdocspapereita (36 vastausta, 59 %) ja kolmanneksi tulivat näyttelyt (24 vastausta, 39 %). Kurssija/koulutuksia käyttivät 26 % (16 vastausta), neuvontaa 11,5 % (7 vastausta) ja varsalaidunta vain yksi vastanneista (1,6 %).



Kuvio 14. Liiton tarjoamien palveluiden käyttäminen vastaajien keskuudessa.

Yhdeksäs kysymys oli täydentävä kysymys niille, jotka vastasivat käyttävänsä liiton neuvontapalveluita. Vastaajia pyydettiin nimeämään aihealue/aihealueita, mistä he ovat erityisesti kysyneet neuvoa/tietoa. Vastauksia tähän tuli seitsemän. Aihealueiksi oli nimetty jalostus, ikäkausikilpailut, alueen ravivalmentajat, näyttelyt, omistajanvaihdos, ruokinta ja tunnistus. Lisäksi yksi vastaaja oli kysynyt, että tarjoaako hevosjalostusliitto myös neuvontapalveluita.

Tämän jälkeen kartoitettiin, kuinka usein asiakkaat käyttävät liiton tarjoamia palveluita (kuvio 15).



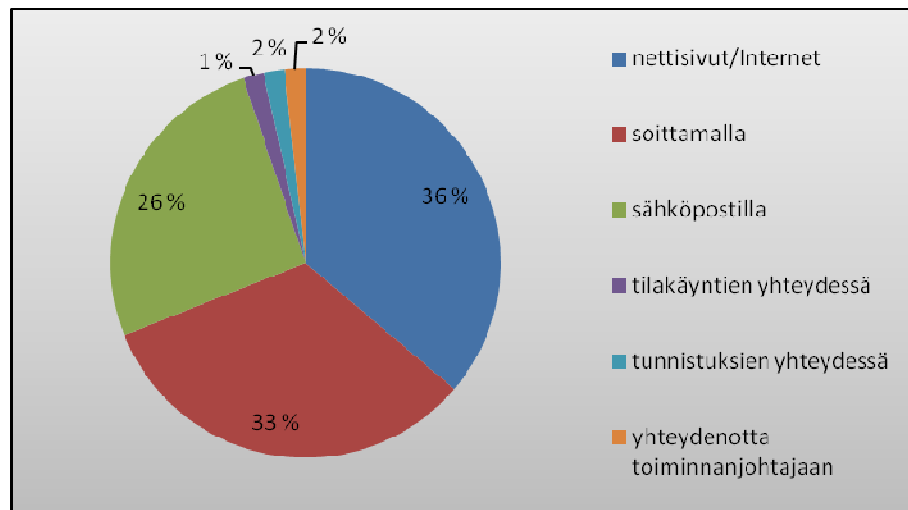
Kuvio 15. Asiakkaiden vastausten jakautuminen, kuinka usein he käyttävät liiton tarjoamia palveluita.

31 vastaajaa (49 %) käyttää liiton tarjoamia palveluita keskimäärin 1-2 kertaa vuodessa. Taulukosta kuitenkin huomaa selvästi, että kaikilla ei ole samanlaisia tarpeita käyttää liiton palveluja, koska vastausvaihtoehdoilla ”harvemmin kuin kerran vuodessa” ja ”3-4 kertaa vuodessa” ei ole juuri eroa (12 vastausta/ 13 vastausta). Uskon tämän johtuvan siitä, että tallit eroavat hevosiltaan ja toiminnaltaan paljon toisistaan. Esimerkiksi hevosten kasvatukseen keskittynyt talli tarvitsee liiton tarjoamia palveluita huomattavasti enemmän kuin täysihoidotalli tai ravivalmennusta tarjoava yrittäjä. Hevosjalostusliiton toiminnan periaatteet liittyvät kuitenkin pääasiassa hevoskasvatukseen ja jalostukseen, jolloin täysihoidotallia pitävät tai ravivalmennusta tarjoavat tallit eivät tarvitse liiton palveluita välttämättä edes joka vuosi. Tässä taas yksi syy, miksi neuvontaa tulisi kehittää, koska hevosten hoito, ruokinta, lääkintä, valmennus ja muut perustarpeet ovat kaikkia talleja koskettava asia ja näin liitto ja sen palvelut tavoittaisivat vielä suuremman osan hevosalan parissa toimivista henkilöistä.

### 6.3 Neuvonta

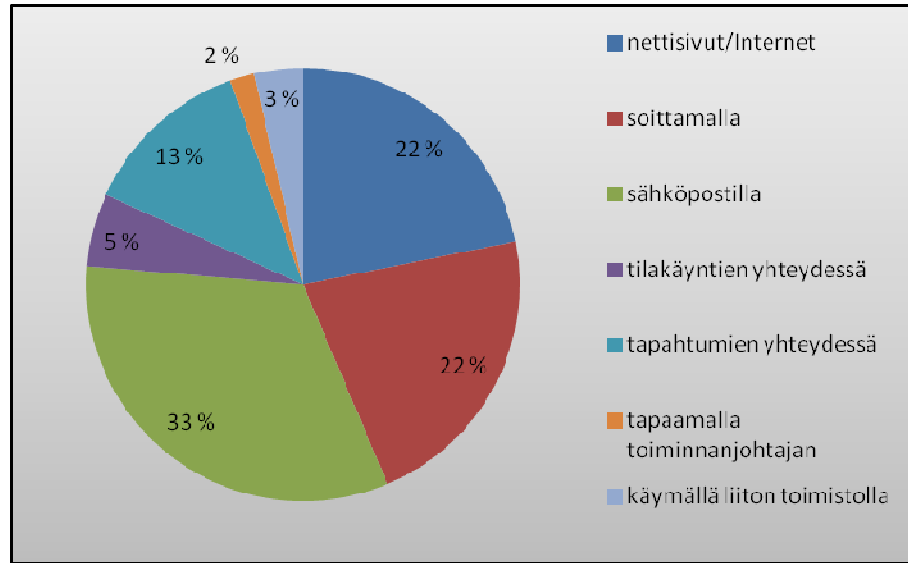
Kysymys 11 kuului: Mitä kautta hankit tietoa tai kysyt neuvoa? Valitse ja kirjoita 3 eniten käyttämäsi vaihtoehtoa seuraavista vaihtoehdoista (1. eniten, 2. toiseksi eniten, 3. kolmanneksi eniten): soittamalla, sähköpostilla, nettisivut/Internet, tilakäyntien yhteydessä, tapahtumien yhteydessä, käymällä liiton toimistolla, muu (mikä?).

Ensimmäiseen kohtaan (kuvio 16) vastasi 58 henkilöä. Näistä 21 (36 %) hankki tietonsa ensisijaisesti nettisivujen ja Internetin kautta, 19 (33 %) soittamalla ja 15 (26 %) sähköpostilla. Lisäksi yksi henkilö vastasi tilakäyntien yhteydessä, yksi tunnistuksien yhteydessä ja yksi ottamalla yhteyttä liiton toiminnanjohtajaan.



Kuvio 16. Suosituimmat tavat hankkia tietoa tai kysyä neuvoa.

Toiseen kohtaan (kuvio 17) sähköposti nousi suosituimmaksi vaihtoehdoksi 18 (33 %) vastaajalla (vastaajia toisessa kohdassa 55 kappaletta), nettisivut/ Internet ja soittamalla olivat tasaväkisiä 12 (22 %) vastaajalla. Lisäksi 7 (13 %) vastasi tapahtumien yhteydessä, 3 (5 %) tilakäyntien yhteydessä, 2 (3 %) käymällä liiton toimistolla ja yksi (2 %) tapaamalla toiminnanjohtajan henkilökohtaisesti.

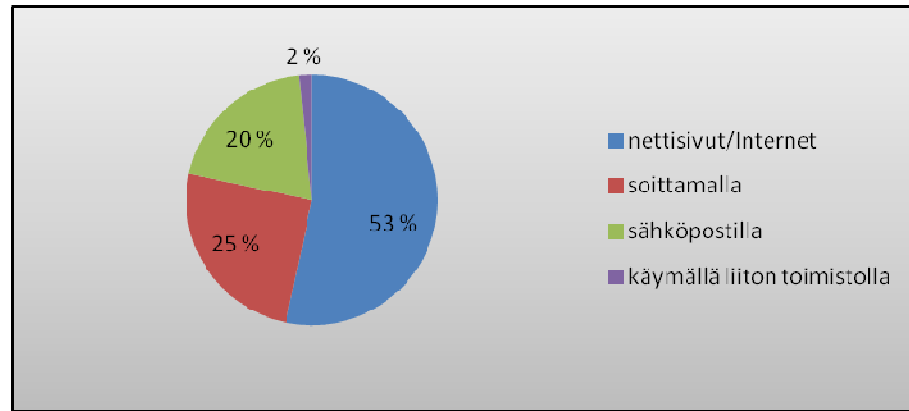


Kuvio 17. Toiseksi suosituimmat tavat hankkia tietoa tai kysyä neuvoa.

Kolmanteen kohtaan vastasi enää 48 henkilöä. Kolmannessa kohdassa suosituimpia vaihtoehtoja oli soittamalla (14 henkilöä, 29 %), sähköpostilla (11 henkilöä, 23 %) ja nettisivut/Internet (10 henkilöä, 21 %). Muita vastauksia oli: tapahtumien yhteydessä (6 kpl, 13 %), tilakäyntien yhteydessä (4 kpl, 8 %), käymällä liiton toimistolla (2 kpl, 4 %) ja julkaisut (1 kpl, 2 %).

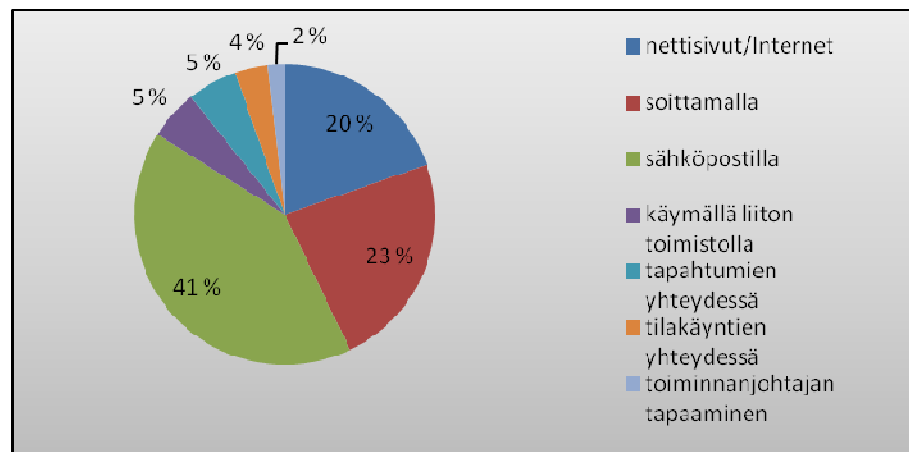
Kysymys numero 12 oli muuten sama kuin kysymys numero 11, mutta siinä haettiin 3 parasta/ mieluisinta vaihtoehtoa hankkia tietoa tulevaisuudessa. Tällä kysymyksellä pyrittiin selvittämään, hankkisivatko asiakkaat tietonsa ja neuvonsa tulevaisuudessa mieluummin jollakin muulla tavalla kuin tällä hetkellä.

Ensimmäiseen kohtaan (kuvio 18) vastasi 60 henkilöä. Mieluisimmaksi vaihtoehdoksi nousi ehdottomasti nettisivut/Internet (32 vastaajaa, 53 %). Toiseksi mieluisin oli soittamalla (15 vastaajaa, 25 %) ja kolmanneksi sähköposti (12 vastaajaa, 20 %). Lisäksi yksi henkilö oli vastannut asioidensa mieluiten liiton toimistolla.



Kuvio 18. Mieluisimmat tavat hankkia tietoa tulevaisuudessa.

Toiseen kohtaan (kuvio 19) vastasi 56 henkilöä. Tässä kohdassa oli jo enemmän vaihtelua mielipiteissä. Suosikiksi nousi sähköposti (23 vastaajaa, 41 %), toiseksi soittaminen (13 vastaajaa, 23 %) ja kolmanneksi nettisivut/Internet (11 vastaajaa, 20 %). Näiden lisäksi kolme (5 %) oli vastaanut tapahtumat, kaksi (4 %) tilakäynnit, kolme (5 %) toimiston sekä yksi tapaamalla toiminnanjohtajan henkilökohtaisesti.



Kuvio 19. Toiseksi mieluisimmat tavat hankkia tietoa tulevaisuudessa.

Kolmanteen kohtaan vastauksia tuli 47. Tässä soittaminen oli ensimmäisenä (17 vastaajaa, 37 %), tapahtumat (10 vastaajaa, 21 %) ja sähköposti (10 vastaajaa, 21 %) seuraavina, nettisivut/Internet (7 vastaajaa, 14 %) näiden jälkeen sekä toimistolla asiointi viimeisenä (3 vastaajaa, 7 %). Lisäksi oli kaksi epäselvää vastausta.

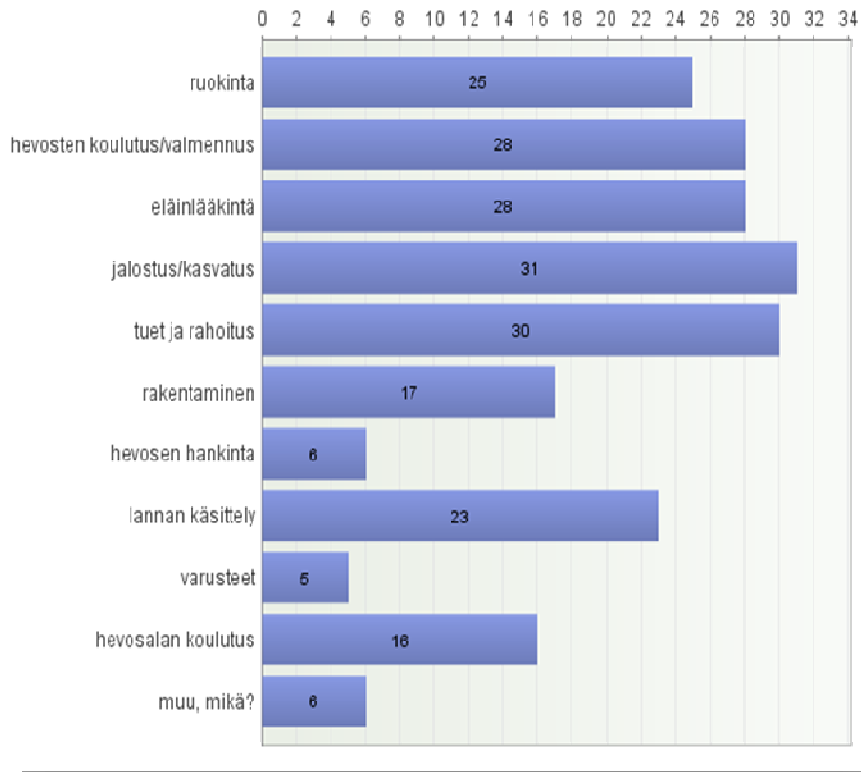
Taulukko 2. Taulukossa on vierekkäin nykyiset kolme käytetyintä yhteydenottotapaa (kysymys numero 11 vastaukset) ja vieressä tavat, joilla asiakkaat olisivat tulevaisuudessa mieluiten yhteydessä liittoon (kysymys numero 12 vastaukset).

	Kysymys 11: Nykypäivänä	Kysymys 12: Tulevaisuudessa
<b>1.</b>	21 nettisivut/Internet 19 soittamalla 15 sähköpostilla 1 tilakäyntien yhteydessä 1 tunnistuksien yhteydessä 1 yhteys toiminnanjohtajaan	32 nettisivut/Internet 15 soittamalla 12 sähköpostilla 1 toimistolla asiointi
<b>2.</b>	18 sähköpostilla 12 nettisivut/Internet 12 soittamalla 7 tapahtumien yhteydessä 3 tilakäyntien yhteydessä 2 toimistolla asiointi 1 tapaaminen tj:n kanssa	23 sähköpostilla 13 soittamalla 11 nettisivut/Internet 3 tapahtumien yhteydessä 3 toimistolla asiointi 2 tilakäyntien yhteydessä 1 tapaaminen tj:n kanssa
<b>3.</b>	14 soittamalla 11 sähköpostilla 10 nettisivut/Internet 6 tapahtumien yhteydessä 4 tilakäyntien yhteydessä 2 toimistolla asiointi 1 julkaisut	17 soittamalla 10 tapahtumien yhteydessä 10 sähköpostilla 7 nettisivut/Internet 3 toimistolla asiointi

Vertailtaessa näiden kahden kysymysten (kysymys 11 ja 12) vastauksien eroja (taulukko 2), voidaan huomata, että nykyiset yhteydenottotavat eivät juuri eroa tavoista, joilla asiakkaat olisivat mieluiten yhteydessä liittoon tulevaisuudessa.

Kysymyksessä 13 selvitettiin, onko tietoa helppo saada/löytää. Tähän vastasi 60 henkilöä ja niistä 53 (88,3 %) vastasi kyllä. Loput 7 (11,7 %), jotka vastasivat ettei tietoa ole helppo saada/löytää, kertoivat syyksi pääasiassa ongelmien olevan nettisivuissa. Netti- /kotisivuja pidettiin puutteellisina, sekavina ja siellä sanottiin olevan usein vanhentunutta tietoa. Muutama vastaajista kertoi, etteivät millään löydä kaikkiin kysymyksiin vastausta Internetistä.

Seuraavassa kysymyksessä pyydettiin valitsemaan annetuista vastausvaihtoehtoista 4, joista kaivattaisiin lisää tietoa/neuvoa. Vastanneita oli 59 ja vastaukset jakautuivat kuvion 20 mukaisesti.



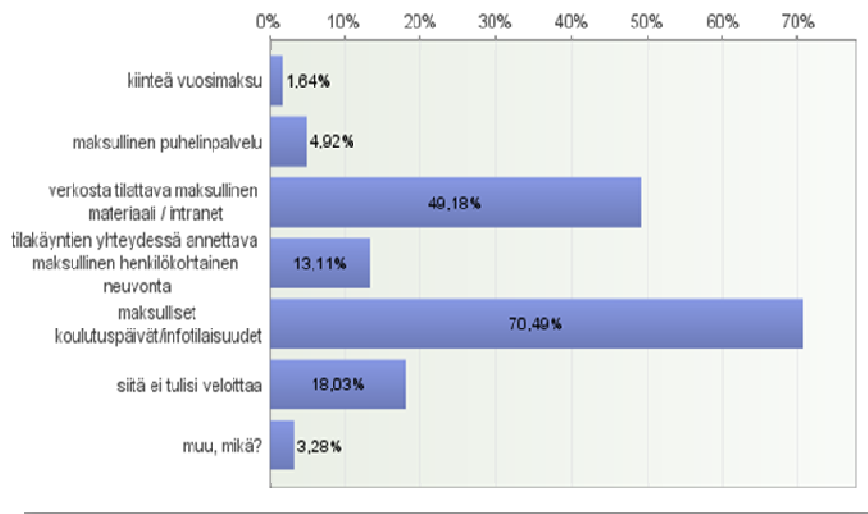
Kuvio 20. Aihealueet, joista kaivattaisiin lisää neuvoa/tietoa.

Kohtaan muu, mikä? vastasi 6 henkilöä. Nämä vastaajat halusivat lisää tietoa muun muassa paikallisravitoiminnasta, alueen hevostalouden tunnusluvuista, varsojen koulutuksesta ja myynnistä, ongelmatilanteista liittyen hevosien valmennukseen (ihottuma, erilaiset tilanteet, miten jatkaa jostain), kimppaomistuksesta sekä hevosien hallintaoikeudesta.

15. kysymys liittyi neuvonnan kehittämiseen. Vastaajia pyydettiin valitsemaan annetuista vastausvaihtoehtoista kaksi parasta vaihtoehtoa. Vastanneita oli 60 ja heistä 42 (70 %) oli sitä mieltä, että neuvontaa tulisi kehittää lisäämällä koulutuspäiviä/infotilaisuuksia. Paremmat nettisivut ja verkon kautta tilattavan neuvontamateriaalin kehittäminen ja lisääminen sai yhtä paljon kannatusta (molemmat valittu 32 kertaa, 51,6 %). Seuraavina parannuskeinoina pidettiin tilakäyntien kehittämistä (henkilökohtaista neuvontaa tilakäynnin yhteydessä) (15 vastaajaa, 25 %) ja parantamalla puhelinpalveluita (2 vastaajaa, 3,3 %). Vain yksi vastanneista oli sitä mieltä, että neuvontaa ei tarvitse kehittää.

Tämän jälkeen kysyttiin, ovatko asiakkaat valmiita maksamaan saamastaan/tilaamastaan neuvonnasta. Vastanneita oli 58 ja heistä 46 (79 %) olisi valmis maksamaan siitä. Loput 12 (21 %) eivät olisi valmiita maksamaan siitä, koska heidän mielestään hevosharrastus on jo muutenkin kallis harrastus ja rahoitus kuuluu Hippokselle sekä rekisteröinnin ja muiden maksujen tulisi kattaa myös neuvonnan kulut. Yksi vastaajista kertoi käyttävänsä ensisijaisesti maksuttomia lähteitä, mutta olisi valmis maksamaan koulutuspäivistä.

Kysymyksessä 17 pyydettiin vastaajia valitsemaan 1-2 parasta vaihtoehtoa, miten neuvonnasta tulisi veloittaa. Vastanneita oli yhteensä 61.



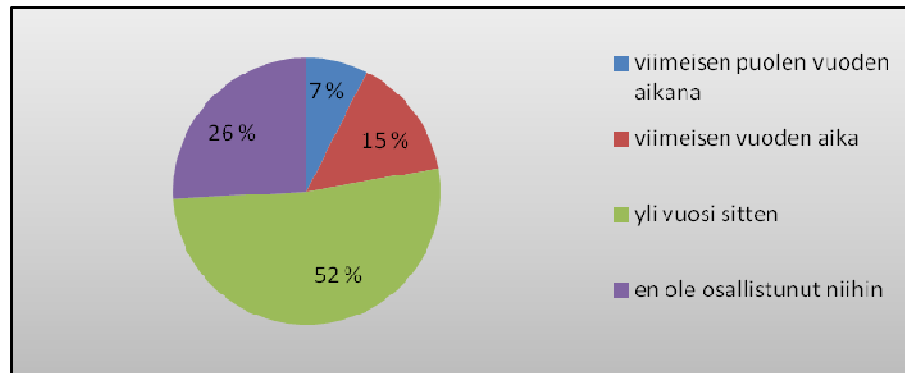
Kuvio 21. Parhaimmat vaihtoehdot neuvonnan veloittamiseen.

Parhaimpana vaihtoehtona pidettiin selkeästi (kuvio 21) maksullisia koulutuspäiviä/infotilaisuuksia ja verkosta tilattavaa maksullista materiaalia/intranettiä. Kohtaan muu, mikä? tuli kaksi vastausta: materiaali ja koulutus voi maksaa muutaman euron sekä asiantuntijapalveluista veloittettaisiin tilanteen/tarpeen mukaan.

#### 6.4 Koulutuspäivät/ infotilaisuudet

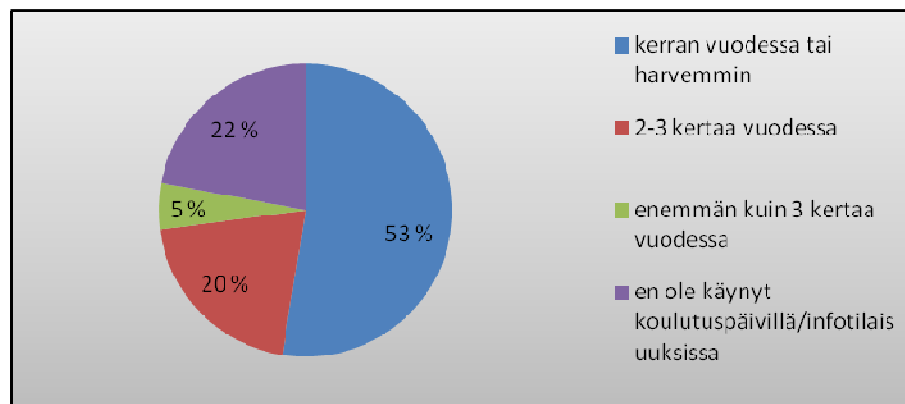
Seuraavaksi kysyttiin, ovatko liiton asiakkaat osallistuneet hevosjalostusliiton järjestämille koulutuspäiville/ infotilaisuuksiin. Vastanneista (62) osallistuneita oli 38 (61,3 %). He, jotka eivät olleet osallistuneet (24 vastaajaa, 38,7 %), kertoivat syiksi muun muassa, etteivät he ole olleet tietoisia niistä, mainonta ei ole tavoittanut, aikataulut eivät ole sopineet yhteen, he asuvat liian kaukana tai heillä ei ole aikaa osallistua. Muutama vastasi, etteivät aihealueet ole olleet kiinnostavia, mutta myös vastattiin, että aiheet kiinnostaisi, mutta aika ei vain ole riittänyt.

Kysymys 19 oli jatkoa edelliselle kysymykselle. Siinä kartoitettiin, koska viimeksi asiakas on osallistunut koulutuspäiville/ infotilaisuuksiin. Viimeisen puolen vuoden aikana tilaisuuksin oli osallistunut (kuvio 22) vain 7 % vastanneista. Viimeisen vuoden aikana osallistuneita oli 15 %. Suurin osa (52 %) vastasi, että viime kerrasta on kulunut yli vuosi. Vastanneista 26 % ei ollut osallistunut niihin ollenkaan.



Kuvio 22. Asiakkaiden osallistuminen koulutuspäiville/infotilaisuuksiin.

Seuraavaksi kysyttiin, kuinka usein asiakas käy koulutuspäivillä/ infotilaisuuksissa (kuvio 23). Vastanneita oli 59, joista 53 % vastasi käyvänsä kerran vuodessa tai harvemmin. 2-3 kertaa vuodessa kävijöitä oli 20 % ja enemmän kuin kolme kertaa vuodessa käyneitä oli 5 %. 22 % ei ollut käynyt tilaisuuksissa ollenkaan.



Kuvio 23. Asiakkaiden aktiivisuus koulutuspäiviä/infotilaisuuksia kohtaan.

Kysymys 21 selvitti, tulisiko koulutuspäiviä järjestää enemmän. Vastanneista 78,2 % oli sitä mieltä, että niitä tulisi järjestää enemmän.

Kysymys 22 oli avoin kysymys, jossa vastaajia pyydettiin nimeämään kolme aihealuetta, joista heidän mielestään tulisi järjestää koulutuspäiviä. Vastanneita oli 44, mutta kaikki eivät olleet valinneet kolmea aihealuetta, joillain niitä oli vähemmän ja joillain enemmän. Esille nousi kuitenkin muutamia aihealueita, mitkä olivat saaneet eniten kannatusta. Näitä olivat muun muassa jalostus ja kasvatus, koulutus ja valmennus, ruokinta, eläin-



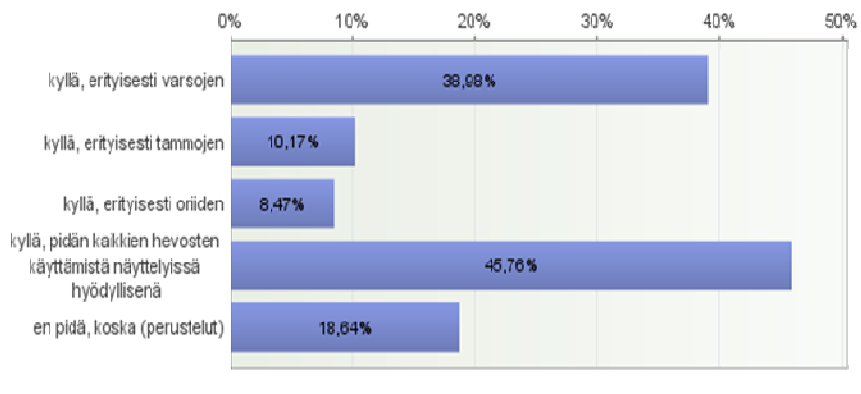
lääkintä, uudet lait ja määräykset sekä yleiset hevosmiestaidot. Lisäksi oli mainittu monia muita aihealueita, esimerkiksi kengitys, varsojen jalka-/kavioasentojen korjaus, hevostalouden tuet, varsan opetus ja koulutus, lihashuolto/hieronta ja rakentaminen.

### 6.5 Yhteistyö ja näyttelyt

Kysymys numero 23 oli myös avoin kysymys, missä vastaajia pyydettiin miettimään, miten Hämeen hevosjalostusliitto voisi kehittää yhteistyötä alueen muiden tahojen kanssa (jäsen seurat, ratsastusseurat, raviradat). Tähän vastasi 35 henkilöä. Monet ehdottivat yhteisten koulutusten järjestämistä, harjoitusravien/paikallisravien/ravien kanssa yhteistyön lisäämistä sekä ratsastuskilpailuissa mukana olemista. Lisäksi ehdotettiin liiton toimiston siirtämistä Teivon raviradalle ja näyttelyiden järjestämistä eri paikoissa (talvella maneesissa, joskus jonkun suuremman kasvattajan luona). Liittoa kehoitettiin ottamaan osaa alueen hevostalouden hankkeisiin, käymään kehittämistilaisuuksia Hämeen alueen muiden tahojen kanssa ja perustamaan esimerkiksi yhteisen palveluhakemiston.

Seuraavassa kysymyksessä selvitettiin, ovatko asiakkaat käyttäneet hevostaan/hevosiaan näyttelyissä. Vastaajista 82 % oli käyttänyt hevostaan näyttelyissä.

Tämän jälkeen kartoitettiin, pitävätkö asiakkaat varsan/tamman/oriin käyttämistä näyttelyissä hyödyllisenä. Vastaukset jakautuivat kuvion 24 mukaisesti.



Kuvio 24. Asiakkaiden mielipide näyttelyiden hyödyllisyydestä.

Vajaa 46 % vastanneista piti kaikkien hevosten käyttämistä näyttelyissä hyödyllisenä ja moni (39 %) piti erityisesti varsojen käyttämistä näyttelyissä tärkeänä. Vastanneista 19 % oli sitä mieltä, etteivät he pidä hevosen käyttämistä näyttelyissä hyödyllisenä. Syitä oli muun muassa:

- varsanäyttelyiden merkitys on muuttunut – mihin sitä arvostelua tarvitaan ravipuolella?
- kantakirjaus on hyödyllistä, varsojen arvostelua pidän useimmiten puolueellisena arvosteluna, jossa vaikuttaa enempi omistaja kuin varsan ulkonäkö
- ei se anna mitään uutta, tiedän miten jalostan ja mitä vikoja niissä on
- hevosien omistaja ja hevosen suku merkitsevät liian paljon arvostelussa, hevoset pitäisi näyttää anonyymeinä
- jalostuseläinten tärkeimmät ominaisuudet näkyvät kilpailusuorituksissa ja lähisukulaisten kilpailusuorituksissa ja jälkeläisnäytöissä
- suku ja tuoteselostemalli on tärkein
- en näe sillä mitään hyötyä hevoseni käyttötarkoitukseen

Kysymys 26 kuului: Oletko kiinnostunut hevosten näyttelytuloksista, esimerkiksi ostaessasi hevosta tai valitessasi sopivaa siitosoria? Vastauksia tuli 60 ja 46 (76,7 %) vastasi kyllä. Loput 14 (23,3 %) eivät olleet kiinnostuneita näyttelytuloksista ja syitä oli esimerkiksi:

- käyttöominaisuudet ratkaisevat
- lautakunnan ammattitaito on vajavainen, mittaustulokset virheellisiä sekä suurimmaksi osaksi yhden henkilön subjektiivinen näkemys
- perustan ostopäätökseni muihin tekijöihin
- esim. vuotiaan ja kaksi vuotiaan varsan arvostelu saattaa olla hyvinkin erilainen saman hevosenkin kohdalla. Kasvuvaiheet, onko pihatto- vai tallivarsa jne niillä on suuri merkitys yleisilmeeseen ja liikkuvuuteen, suoranaisesti rakennevikaisia ei juurikaan näyttelyissä edes näe
- vain siitosoriin arvostelua tarvitsen jonkin verran
- en pidä näyttelytuloksia tärkeinä

Seuraavaksi selvitettiin näyttelyiden kiinnostavuutta, käyvätkö asiakkaat katsomassa näyttelyitä, vaikka heillä ei olisi omaa hevosta siellä. 28 % vastanneista käy usein seuraamassa näyttelyitä ilman omaa hevosta, 54 % käy harvoin ja 18 % ei käy koskaan.

Kysymyksessä 28 vastaajia pyydettiin pohtimaan keinoja, millä tavoin näyttelyistä saataisiin yleisölle mielenkiintoisempia. Vastauksia tuli yhteensä 44, mutta kaikki eivät osanneet sanoa, millä keinoilla näyttelyiden mielenkiintoa saataisiin lisättyä. Monella oli kuitenkin ideoita millä mahdollisilla keinoilla siihen voitaisiin päästä.

Erityisesti kolme asiaa nousi esille monissa vastauksissa. Yksi niistä oli mainonnan parantaminen. Asiakkaat pitivät näyttelyistä ilmoittamista heikkona ja ehdottivat markkinoinnin lisäämistä, esimerkiksi laittamalla mainoksen paikallis-/ kunnallislehteen. Yhtenä keinona pidettiin oheisohjelman järjestämistä. Vastauksissa mainittiin muun muassa buffet- tarjoilu, luennot, varustekirpputori, muut myyntipisteet ja erilaiset näytökset. Monet kaipasivat selkeämpää selostusta/kuulutusta näyttelyihin. Hevosista haluttaisiin kuulla reaaliaikaista selostusta, jossa kerrottaisiin arvostelusta, perusteltaisiin annettuja pisteitä ja kerrottaisiin hevosen taustasta enemmän. Muita esille tulleita asioita oli: parempi ajankohta, näyttelyiden siirtäminen sisätiloihin (maneesiin), näyttelypaikan- ja kehän siisteyteen ja

viihtyvyyteen tulisi panostaa ja näyttelyistä haluttaisiin enemmän show-henkisiä. Nostan esille muutamia kommentteja, joissa nämä edellä mainitut asiat tulevat napakasti esille:

- Olen itse ollut järjestämässä näyttelyitä. Talvinäyttelyyn on vaikea saada väkeä ilman oheistapahtumia ja viikolla ihmiset on töissä ja lapset koulussa. Näyttelyt pitäisi pystyä sijoittamaan sulankelin aikaan ja osa ainakin viikonlopuille. Ravihevosten osalta näyttelyillä ei juurikaan ole painoarvoa, huonorakenteisia hevosia on jalostuksen myötä vähän ja se huonon arvostelun saanut saattaa olla ykköstason ravurin. Näitä esimerkkejä on paljon. Siitokseen aiottavien tammojen osalta näyttely on asiaa, koska rakennevikoja ei kannata jatkaa, samoin ratsupuolella merkitys on suurempi. Näyttelyitä pitäisi pystyä mainostamaan alueella paljon enemmän, lehti-ilmoitukset seuroille ovat kalliita. Liittohan voisi painattaa julisteen johon voisi lisätä paikkakunnan ja tapahtuman ajankohdan itse. Sama kävisi koko vuoden.
- Näyttelyissä tulisi olla selkeämpi juonto, jotta ei-harrastajakin ymmärtäisi mistä on kysymys ja miksi näyttelyitä järjestetään jne. Näyttelyissä voisi myös panostaa enemmän vaatetukseen sekä opasteisiin ja toiminnan järjestelmällisyyteen, jotta se olisi ns. arvokkaamman näköistä toimintaa.
- Ehkä jos suomalainen näyttelykulttuuri muuttuisi jotenkin "näyttävämpään" suuntaan, hevoset olisivat aina hyvin hoidettuja, siistittyjä ja sekä hevosella että esittäjällä olisi siistit asiaankuuluvat varusteet. Vähän jotain oheistoimintaa, makkarakojua, arvontaa..

Viimeisenä kysymyksenä oli mitä muita ajatuksia/ kommentteja/ mielipiteitä Hämeen hevosjalostusliitto herättää. Vastauksia tähän oli tullut 34. Joukossa oli sekä risuja että ruusuja, ja näiden lisäksi oli nostettu esiin myös monia kehittämistä kaipaavia kohtia ja muutamia kehittämisideoita.

Kiitosta liitto sai erityisesti nopeasta, positiivisesta ja toimivasta palvelusta. Tässä muutamia kommentteja:

- Olen tyytyväinen ja toimiston ilmapiiri on myönteinen
- Viime vuoden aikana liitto oli selkeästi aktiivisempi. Esim. tiedotelehti on ihan hyvä ajatus, koska se yhdistää paikallisseuroja ja niiden tapahtumia. Miten vahvempi alue sitä enemmän raviurheilu on muun yleisön tietoisuudessa.
- Liiton kanssa asioiminen on aina sujunut hyvin ja tunnistuspalvelut ovat toimineet erinomaisesti!
- Esimerkillinen yhteistyö jo nyt alueella ratsastus ja muiden hevosalan toimijoiden kanssa!

Myös muutamia risuja annettiin:

- Ihan ok, mutta tosiaan aktiivisempaa otetta alueen hommiin kaivattaisiin ja enemmän koulutuksia ym. Ymmärrän kyllä myös, että resurssit ovat rajalliset.
- Saisi olla enemmän läsnä hämäläisten arjessa.

- Ajoittain palvelujen taso vaihtelee, samoin palvelun nopeus. Arvostaa jokaista asiakasta ja hevosta, hevostalous maksaa palkan.
- Uudistuksia tarvitaan.
- Kannattaa ottaa paikka hevosenomistaja liitolta, siihen ei olla tyytyväisiä.

Esille nousi joitakin kompastuskiviä ja niiden kehittämideoita. Tähän kohtaan oli tullut myös aikaisemmin kyselyssä käsiteltyihin aiheisiin liittyviä kommentteja.

- Hevosten myynti täytyisi saada vilkkaammaksi. Eli pitäisi panostaa nuorten hevosten myyntijärjestelmiin, ehkä myös koulutusjärjestelmiin. On erittäin kallista kouluttaa hevosta vieraalla. Kun sitä ei myöskään millään saa myytyä, niin tappiot ovat melkoiset.
- Hevosten arvosteluissa tulisi kiinnittää huomiota myös luonteeseen, koska hevosen kanssa toimittaessa se on äärimmäisen tärkeä asia. Olen ollut viime vuosin hieman pettynyt näyttelyissä siihen, että oikeasti hyvin käyttäytyvien ja hyvin koulutettujen hevosten luonteesta ja käytöksestä ei mainita mitään ja usein nämä fiksut yksilöt saavat vielä osakseen huonommat pisteet, kun luonne -kohtaan laitetaan perus 7-8 vaikka hevonen olisi osoittanut ansaitsevansa ainakin 9. Olen hevosharrastajana sitä mieltä, että laji on huomattavasti mielekkäämpi ja TURVALLISEMPI järkevien hevosten kanssa eikä tätä luonnekysymystä saisi sivuuttaa/unohtaa, kuten viime aikoina on käynyt.
- Yhteistyötä on mietittävä laajasti sekä ratsastusseurojen, aluejaostojen, ProAgria- neuvontajärjestöjen kanssa, tuottajajärjestöjen, alueen oppilaitosten kanssa, jotta kuitenkin kaikkien eri toimijoiden rajalliset resurssit voidaan parhaiten käyttää hevosalan hyväksi.
- Toivomus sähköpostitiedotuslistasta, jossa tietoa tulevista tapahtumista.
- Toimisto Teivoon, parempaa yhteistyötä raviratojen kanssa. Kotisivut kuntoon, sähköinen media tehokäyttöön. Parempaa palvelua paikallisraveihin/näyttelyihin (esim. kilpailusihteerin työ paikallisraveissa tms). Tiedotusta (Apuohjas on loistava uudistus! Ja pliis, kirjoittakaa jäsenkirjeet/kokouskutsut yms. uusiksi. Joka vuosi samat tekstit!
- Koulutuksista voisi ilmoitella myös suoraan kirjeitse tai sähköpostilla.

### 6.6 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa Hämeen hevosjalostusliiton asiakkaiden tyytyväisyyttä liittoa kohtaan ja kuinka liitto voisi kehittää etenkin yhteistyötä ja neuvontaa. Mielestäni onnistuimme luomaan hyvän ja selkeän kyselyn, jonka avulla saimme asiakkailta selvitettyä tarvitsemamme tiedot. Kyselyyn vastasi kaiken kaikkiaan 63 henkilöä. Olettaen, että suurin osa vastaajista oli heitä, kenelle kysely Hämeen hevosjalostusliiton toimesta lähetettiin, vastausprosentiksi saatiin 66, mikä on erittäin hyvä. Täten voidaan todeta, että tuloksia voidaan pitää melko luotettavina.

Vastauksia saatiin kaikista ikäryhmistä. Naisten osuus vastanneista oli suuri, noin 90 %. Tämä voi hieman vääristää tuloksia, sillä hevosalalla

toimii myös paljon miehiä, varsinkin ravipuolella. Oletettavissa kuitenkin oli, että naiset vastaavat herkemmin kyselyihin kuin miehet. Suurin osa vastanneista oli hevosalan harrastajia, mutta mukana oli myös yrittäjiä ja hevosalan organisaatiossa työskenteleviä henkilöitä. Vastauksia saatiin siten kaiken tyyppisiltä ja ikäisiltä hevosalan henkilöiltä ja vastanneita oli peräti 25 eri paikkakunnalta. Näin ollen tulokset ovat melko kattavat ja antavat varmasti suuntaa antavan kuvan kaikkien Hämeen hevosjalostusliiton asiakkaiden mielipiteistä. Lisäksi vastaajat olivat vastanneet kiittävästi myös avoimiin ja ehkä hieman enemmän aikaa vieviin kysymyksiinkin. He olivat pohtineet erilaisia kehitysideoita ja kertoneet omia mielipiteitä asioista, eivätkä vain hypänneet kysymyksen yli. Kaikin puolin kysely ja sen tulokset olivat mielestäni onnistuneet ja niiden avulla sai paljon tärkeää tietoa Hämeen hevosjalostusliitosta

Selvitin ristiintaulukoinnin avulla (kuvio 25), miten liiton tarjoamien palveluiden käyttö jakaantui eri hevosihmisten kesken. Harrastajien keskuudessa kaikki liiton tarjoamat palvelut ovat käytössä. Yrittäjien keskuudessa tunnistuspalvelut olivat käytetyin vaihtoehto (41 %) ja seuraavana tulivat astutus-/varsomistietojen ja/tai omistajanvaihdospapereiden lähettämiset (36 %). Tulevien yrittäjien/ yrittäjäyhtä suunnittelevien ja hevosalan organisaatiossa työskentelevien keskuudessa käytettiin melko tasaväkisesti neljää ensimmäistä vaihtoehtoa (tunnistus, näyttelyt, lähetän sinne astutus-/varsomistiedot ja/tai omistajanvaihdospaperit sekä kurssit/koulutus). Kaikkien ryhmien vähiten käytetyimpinä palveluina olivat kurssit ja koulutus, neuvontapalvelut sekä varsalaidun.

1. Mitä hevosjalostusliiton tarjoamia palveluita käytät eniten? Valitse 2 eniten käyttämaasi vaihtoehtoa.

Vastaajien määrä: 61

	Oletko				
	hevosalan harrastaja (N=86)	hevosalan yrittäjä (N=39)	tuleva hevosalan yrittäjä/yrittäjäyhtä suunnitteleva (N=4)	hevosalan organisaatiossa työskentelevä henkilö (N=27)	muu mikä? (N=5)
tunnistus	23,72%	41,03%	25%	25,93%	20%
näyttelyt	20,93%	15,38%	25%	22,22%	20%
lähetän sinne astutus-/varsomistiedot ja/tai omistajanvaihdospaperit	26,74%	35,9%	25%	25,93%	20%
kurssit/koulutus	11,63%	5,13%	25%	18,52%	40%
neuvonta	5,81%	2,56%	0%	7,41%	0%
varsalaidun	1,16%	0%	0%	0%	0%

Kuvio 25. Ristiintaulukointi siitä, miten palveluiden käyttäminen jakautui eri hevosihmistien kesken.

Tulokset kysymyksestä, miten palveluiden käyttäminen jakautui eri yrittäjien keskuudessa, selviävät kuviosta 26. Kasvattajien keskuudessa suosiossa ovat erityisesti tunnistuspalvelut ja astutus-/ varsomistietojen ja/tai omistajanvaihdospapereiden lähettäminen. Mutta laskettaessa prosentiosuudet jokaisen yrittäjän käyttämien palveluiden suhteista, tunnistuspalveluita käyttivät suhteessa eniten ravivalmentajat/ ravivalmennusta tarjoavat (55 %), täysihoitotallia pitävät (44 %), tämän jälkeen vasta kasvat-

tajat (38 %) ja viimeisenä ratsastuspalveluja tarjoavat (37,5 %). Näyttelyiden suosio jakaantui niin, että näyttelypalveluita käyttivät eniten ratsastuspalveluja tarjoavat yrittäjät (25 %), sitten ravivalmentajat/ ravivalmennusta tarjoavat (18 %), kasvattajat (14 %) ja viimeisenä täysihoidotallia pitävät yrittäjät (11 %). Kurseja/ koulutuksia ja neuvontapalveluita käyttivät tämän kyselyn mukaan vain kasvattajat. Varsalaidunta ei ollut valinnut kukaan yrittäjistä. Näihin tuloksiin vaikuttaa kuitenkin se, että kysymyksessä pyydettiin valitsemaan vain kaksi eniten käyttämäänsä palvelua. Tällöin monella varmasti käytetyimpien joukkoon nousee tunnistus, näyttelyt ja paperien lähettämiset ennen yleisestikin vähemmän käytettyjä kurseja/koulutuksia, neuvontapalveluita ja orivarsalaidunta.

1. Mitä hevosjalostusliiton tarjoamia palveluita käytät eniten? Valitse 2 eniten käyttämäsi vaihtoehtoa.

Vastaajien määrä: 61

	Jos vastasi yrittäjä, oletko				
	ratsastuspalveluja tarjoava (N=8)	ravivalmentaja/ ravivalmennusta tarjoava (N=11)	kasvattaja (N=37)	täysihoidotallia pitävä (N=6)	muu, mikä? (N=4)
tunnistus	37,5%	54,55%	37,84%	44,44%	50%
näyttelyt	25%	18,18%	13,51%	11,11%	25%
lähettän sinne astutus-varsomistiedot jalkajien omistajanvaihdospapereita	37,5%	27,27%	40,54%	44,44%	25%
kursseja/koulutus	0%	0%	5,41%	0%	0%
neuvonta	0%	0%	2,7%	0%	0%
varsalaidun	0%	0%	0%	0%	0%

Kuvio 26. Ristiintaulukointi palveluiden käytön jakaantumisesta eri yrittäjien kesken.

Seuraavaksi tutkin, kuinka usein eri hevosihmiset käyttävät liiton palveluita (kuvio 27). Tulevat hevosalan yrittäjät/ yrittäjyyttä suunnittelevat sekä muut (jotka olivat jonkinlaisessa hevosalan organisaatiossa työskenteleviä tai mukana olevia henkilöitä) käyttivät kaikki palveluita 1-2 kertaa vuodessa. 1-2 kertaa vuodessa nousi myös kaikkien muidenkin hevosihmisten suosituimmaksi vaihtoehdoksi (harrastajista 54 %, yrittäjistä 47 % ja hevosalan organisaatiossa työskentelevistä henkilöistä 33 % valitsi tämän kohdan). Harrastajien toiseksi suosituin vaihtoehto oli harvemmin kuin kerran vuodessa, mutta puolestaan yrittäjien ja hevosalan organisaatiossa työskentelevien henkilöiden toiseksi eniten valittu kohta oli 3-4 kertaa vuodessa. Yrittäjien keskuudessa yli 4 kertaa vuodessa oli jopa suositumpi vaihtoehto kuin harvemmin kuin kerran vuodessa.

## 1. Kuinka usein käytät liiton tarjoamia palveluita?

Vastaajien määrä: 63

	Oletko				
	hevosalan harrastaja (N=41)	hevosalan yrittäjä (N=19)	tuleva hevosalan yrittäjä/yrittäjyyttä suunnitteleva (N=2)	hevosalan organisaatiossa työskentelevä henkilö (N=16)	muu, mikä? (N=3)
harvemmin kuin kerran vuodessa	21,95%	5,26%	0%	20%	0%
1-2 kertaa vuodessa	53,66%	47,37%	100%	33,33%	100%
3-4 kertaa vuodessa	17,07%	31,58%	0%	33,33%	0%
yli 4 kertaa vuodessa	7,32%	15,79%	0%	13,33%	0%

Kuvio 27. Ristiintaulukointi palveluiden käytön määrästä eri hevosihmisen keskuudessa.

Tutkittaessa, miten palveluiden käytön määrä eroaa eri yrittäjien välillä (kuvio 28), voidaan todeta, että yrittäjistä vain kasvattajat (ja niistäkin vain 6 %) oli valinneet kohdan harvemmin kuin kerran vuodessa. Eniten palveluita käytetään 1-2 kertaa vuodessa (ravivalmentajat/ ravivalmennusta tarjoavat 83 %, kasvattajat 50 % ja täysihoitotallia pitävät yrittäjät 40 %). Ratsastuspalveluita tarjoavilla yrittäjillä suosituin vaihtoehto oli ehkä hie-  
man yllättäen yli neljä kertaa vuodessa (50 % vastaajista).

## 1. Kuinka usein käytät liiton tarjoamia palveluita?

Vastaajien määrä: 63

	Jos vastasi: yrittäjä, oletko				
	ratsastuspalveluita tarjoava (N=4)	ravivalmentaja/ ravivalmennusta tarjoava (N=6)	kasvattaja (N=18)	täysihoitotallia pitävä (N=5)	muu, mikä? (N=2)
harvemmin kuin kerran vuodessa	0%	0%	5,56%	0%	0%
1-2 kertaa vuodessa	25%	83,33%	50%	40%	100%
3-4 kertaa vuodessa	25%	16,67%	33,33%	40%	0%
yli 4 kertaa vuodessa	50%	0%	11,11%	20%	0%

Kuvio 28. Ristiintaulukointi palveluiden käytön määrästä eri yritysten välillä.

Tuloksista kävi hyvin ilmi nykyajan käyttäytymismalli. Ihmiset ovat kiireisiä ja asioita hoidetaan silloin, kun itselle parhaiten sopii. Esimerkiksi käynti liiton toimistolla on vähäistä, sen sijaan liittoon ollaan yhteydessä pääasiassa sähköpostitse ja puhelimitse. Kun kysyttiin keinoja, joilla vastaajat ovat nykyään hankkineet tietoa tai kysyneet neuvoa, nettisivut/Internet, soittaminen ja sähköposti nousivat käytetyimmiksi vaihtoehtoiksi. Kun vuorostaan kysyttiin mieluisimpia yhteydenotto ja tiedonhankinta tapoja tulevaisuudessa, niin myös siinä samat vaihtoehdot olivat suosituimpina. Moni kuitenkin kannatti liiton toimiston siirtämistä Teivon ravikeskukseen. Mahtaisikohan tämä olla keino lisätä toimistolla asioimista?

Ja onko toimistolla asiointia edes tarpeellista lisätä, jos toiminta sujuu hyvin näinkin?

Suurin osa vastaajista (noin 62 %) oli osallistunut joskus liiton järjestämille koulutuspäiville/infotilaisuuksiin. Tutkittaessa osallistuneiden suhdetta siihen, olivatko osallistuneet hevosalan harrastajia, hevosalan yrittäjiä, tulevia hevosalan yrittäjiä/ yrittäjyyttä suunnittelevia vai hevosalan organisaatiossa työskenteleviä henkilöitä (kuvio 29), voidaan todeta, että hevosalan harrastajat (60 % vastaajista) sekä yrittäjät (68 % vastaajista) ovat olleet kaikista aktiivisimpia osallistujia (kohta muu (mikä?) 100 %). Tulevista hevosalan yrittäjistä/ yrittäjyyttä suunnittelevista henkilöistä sekä hevosalan organisaatiossa työskentelevistä henkilöistä puolet oli osallistunut joskus koulutuspäiville/ infotilaisuuksiin.

#### 1. Oletko osallistunut hevosjalostusliiton järjestämille koulutuspäiville/infotilaisuuksiin?

Vastaajien määrä: 62

	Oletko				
	hevosalan harrastaja (N=40)	hevosalan yrittäjä (N=19)	tuleva hevosalan yrittäjä/yrittäjyyttä suunnitteleva (N=2)	hevosalan organisaatiossa työskentelevä henkilö (N=14)	muu mikä? (N=3)
kyllä	60%	68,42%	50%	50%	100%
en, koska (perustelu)	40%	31,58%	50%	50%	0%

Kuvio 29. Ristiintaulukointi hevosalan statuksesta ja infotilaisuuksiin/koulutuspäiville osallistuneista.

Kuitenkin vain 22 % osallistuneista ilmoitti käyneensä tilaisuuksissa viimeisen vuoden aikana. 53 % vastasi käyvänsä koulutuspäivillä/infotilaisuuksissa kerran vuodessa tai harvemmin. Sen lisäksi, että osallistuneiden määrää tulisi lisätä, pitäisi keskittyä saamaan yhä useampi käymään tilaisuuksissa useammin. Lisäämällä tilaisuuksien mainontaa voisi osallistuneiden määrää mahdollisesti kasvattaa, sillä moni sanoi syyksi käymättömyyteensä, etteivät he ole olleet tietoisia tilaisuuksista. Lisäksi miettimällä tilaisuuksien ajankohtaa ja aihealueita voisi osallistujia saada enemmän. Tässä kuitenkin myös resurssit tulevat vastaan.

Vastaajista 82 % oli käyttänyt hevostaan näyttelyissä ja suurin osa vastaajista piti hevosten käyttämistä näyttelyissä hyödyllisenä. Tutkiessani sitä (kuvio 30), eroaako esimerkiksi hevosalan harrastajan tai hevosalan yrittäjän aktiivisuus hevosen näyttelyyn viemisessä, en löytänyt selkeää eroa (harrastaja 80 %, yrittäjä 100 %). Yrittäjyyttä suunnittelevia vastaajia oli vain kaksi, toinen oli vastannut käyttäneensä hevosia näyttelyissä ja toinen ei, joten tulos ei ole kovin luotettava. Hevosalan organisaatiossa työskentelevistä henkilöistä 77 % oli käyttänyt hevostaan näyttelyissä. Selvitin myös, onko eri yritysmuotojen keskuudessa eroa näyttelyyn viemisessä (ratsastuspalveluja tarjoava yrittäjä, ravivalmennusta tarjoava yrittäjä, kasvattaja tai täysihoidotallia pitävä yrittäjä). Eroja ei löytynyt.



## 1. Oletko käyttänyt hevostasi/hevosiasi näyttelyissä?

Vastajien määrä: 51

	Oletko				
	hevosalan harrastaja (N=40)	hevosalan yrittäjä (N=19)	tuleva hevosalan yrittäjä/yrittäjyyttä suunnitteleva (N=2)	hevosalan organisaatiossa työskentelevä henkilö (N=13)	muu, mikä? (N=3)
Kyllä	30%	100%	50%	76,92%	66,67%
en	20%	0%	50%	23,08%	33,33%

Kuvio 30. Rinstiintaulukointi näyttelyaktiivisuudesta.

Noin 77 % vastanneista oli myös kiinnostuneita hevosten näyttelytuloksista. Tässä oli kuitenkin hieman eroa harrastajien (72,5 %) ja muiden vastaajien kesken (yrittäjä 95 %, tuleva hevosalan yrittäjä/ yrittäjyyttä suunnitteleva 77 % ja hevosalan organisaatiossa työskentelevä henkilö 100 %) (kuvio 31). Hevosalan harrastajalle hevosen näyttelytulokset ei varmaankaan ole niin tärkeä asia kuin hevosen käyttöominaisuudet, ellei harrastajalla ole tarkoitus käyttää hevostaan myös jalostukseen.

## 1. Oletko kiinnostunut hevosten näyttelytuloksista, esimerkiksi ostaessasi hevosta tai valitessasi sopivaa siitosonia?

Vastajien määrä: 60

	Oletko				
	hevosalan harrastaja (N=40)	hevosalan yrittäjä (N=19)	tuleva hevosalan yrittäjä/yrittäjyyttä suunnitteleva (N=2)	hevosalan organisaatiossa työskentelevä henkilö (N=13)	muu, mikä? (N=2)
Kyllä	72,5%	94,74%	100%	76,92%	50%
en, koska (pääsiltä)	27,5%	5,26%	0%	23,08%	50%

Kuvio 31. Ristiintaulukointi näyttelytuloksien kiinnostavuudesta.

Kuitenkin näyttelyt saivat paljon kritiikkiä suuresta suosiosta huolimatta. Monen mielestä näyttelyt ovat menettäneet tarkoituksensa ja arvosteluihin vaikuttaa enemmän hevosen omistaja kuin hevonen itse. Näyttelyiden yleisömäärän lisäämiseen tulisi myös keksiä parannuskeinoja. Vaikka näyttelyt eivät olekaan varsinainen yleisötahtuma, voisi näyttelyiden mielekkyys ja merkitys parantua, jos yhä useampi olisi kiinnostunut tulemaan seuraamaan näyttelyitä. Nyt vain 28 % vastanneista (kuvio 32) ilmoitti käyvänsä katsomassa näyttelyitä, kun heillä ei ole omaa hevosta siellä. Harrastajista 25 % käy katsomassa näyttelyitä usein, 55 % harvoin ja 20 % ei käy koskaan. Yrittäjistä 31,5 % käy usein, 63 % harvoin ja 5 % ei koskaan. Yrittäjien keskuudessa näyttelyiden seuraaminen on siis hieman aktiivisempaa kuin harrastajien keskuudessa. Hevosalan organisaatiossa työskentelevien henkilöiden osuudet olivat: 38,5 % käy usein, 53,8 % harvoin ja 7,7 % ei koskaan.

1. Käytkö katsomassa näyttelyitä, vaikka sinulla ei olisi omaa hevosta siellä?

Vastaajien määrä: 61

	Oletko				
	hevosalan harrastaja (N=40)	hevosalan yrittäjä (N=19)	tuleva hevosalan yrittäjä/yritystä suunnitteleva (N=2)	hevosalan organisaatiossa työskentelevä henkilö (N=13)	muu, mikä? (N=3)
uusin	25%	31,58%	0%	38,46%	33,33%
harvoin	55%	63,16%	100%	53,85%	0%
ei koskaan	20%	5,26%	0%	7,69%	66,67%

Kuvio 32. Ristiintaulukointi näyttelyissä käymisessä eri hevosihmisten kesken.

Vastaajilta tuli monia kehitysideoita yleisömäärän lisäämiseen (joita mainittiin jo edellä tekstissä), ja liiton tulisikin pohtia, voisiko näyttelyihin tehdä kyseisenlaisia muutoksia ja saataisiinko niiden avulla vaadittava hyöty irti.

Pääsääntöisesti liiton toimintaan oltiin kuitenkin tyytyväisiä. Toimihenkilöitä pidettiin asiakaspalveluhenkisinä, toiminta oli ripeää ja asianmukaista sekä yhteistyötä alueen muiden tahojen kanssa pidettiin jo nyt hyvänä.

## 7 YHTEENVETO

Pidin opinnäytetyön tekemistä mielenkiintoisena ja hyödyllisenä. Mielestäni sain kasaan hyvän kokonaisuuden, jossa on kattavasti ajankohtaista tietoa Hämeen hevosjalostusliitosta, muista hevosjalostusliitoista sekä Hämeen alueen hevostaloudesta yleensä.

Hevosjalostusliittojen heikon taloudellisen tilanteen takia on tärkeää selvittää, mihin osa-alueisiin liiton kannattaa panostaa, jotta toiminta on mahdollisimman kannattavaa. Liittojen tekemä työ on erittäin tärkeä osa hevostaloudessamme ja liittojen tulee pohtia tulevaisuudennäkymiä tarkasti, kuten Hämeen hevosjalostusliitto tekeekin visioimalla toiminnan pitkällä tähtäimellä. Uskon, että asiakkaiden kertomat mielipiteet ja faktat liittyen liiton toimintaan, otetaan liitossa huomioon ja liitto pystyy parantamaan toimintaansa entisestään. Uskon myös, että teettämästäni kyselystä saatiin paljon hyvää informaatiota siitä, millä mallilla liiton asiat asiakkaiden mielestä ovat. Kysely auttoi varmasti myös siihen vastanneita asiakkaita, kun he pääsivät pohtimaan liiton toimintaa ja antamaan omia mielipiteitään ja kehitysideoitaan. Olihan joukossa eräskin henkilö, joka ei edes tiennyt liiton tarjoavan myös neuvontapalveluita ennen tätä kyselyä. Uskon, että liiton on hyvä jatkaa tästä kohti tulevaisuuden tuomia haasteita ja mahdollisuuksia!

## LÄHTEET

- Ahlmanin ammattiopisto, <http://www.ahlman.fi/ammattiopisto>
- Ala-Korpi, H. 2.2.2012. Muutama kysymys liitosta opinnäytetyötä varten. Vastaanottaja Kati Kalliokuusi. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 2.2.2012.
- Alfur-talli, [www.alfurtalli.fi](http://www.alfurtalli.fi)
- Aria Stable, [www.aria.fi](http://www.aria.fi)
- Arranmaan Tila, [www.arranmaa.fi](http://www.arranmaa.fi)
- Carrus Dressage, [www.carrusdressage.com](http://www.carrusdressage.com)
- Classic Eguine, [www.classicequine.eu](http://www.classicequine.eu)
- Ellilän New Forest, [www.ellilankievari.fi](http://www.ellilankievari.fi)
- Enbuske, T. 2012. Lapin hevosjalostusliiton toiminnanjohtaja. Puhelu 24.1.2012.
- Forssan hevosklinikka, [www.forssanhevosklinikka.com](http://www.forssanhevosklinikka.com)
- Google maps, <http://maps.google.fi/>
- Hevosjalostusliitoissa pula rahasta – mutta ei asiantuntemuksesta. Hevosurheilu 22.2.2012, 9.
- Hevosjalostusliittojen kotisivut, [www.hevosjalostusliitot.fi](http://www.hevosjalostusliitot.fi)
- Hevoskuntoutus- ja hyvinvointikeskus, [www.ekohepo.fi](http://www.ekohepo.fi)
- Hämeen ammattikorkeakoulu, Mustiala, [www.hamk.fi](http://www.hamk.fi)
- Hämeen hevosjalostusliitto, 2010. Toimintakertomus 2010, 12s.
- Hämeen hevosjalostusliitto a. Toimintasuunnitelma vuodelle 2012, 7s.
- Hämeen hevosjalostusliitto b. 2020- vision taustamateriaali.
- Kallelan oriasema, [www.callela.net](http://www.callela.net)
- Kangasalan hevosklinikka, [www.kangasalanhevosklinikka.fi](http://www.kangasalanhevosklinikka.fi)
- Keski-Salmi, T. 25.1.2012. Muutama kysymys liitosta opinnäytetyötä varten. Vastaanottaja Kati Kalliokuusi. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 25.1.2012.
- Koivulehdon Tila, [www.koivulehdontila.fi](http://www.koivulehdontila.fi)
- KS-talli, [www.elisanet.fi/kstalli](http://www.elisanet.fi/kstalli)

Kujala, A. 1.2.2012. Muutama kysymys liitosta opinnäytetyötä varten. Vastaanottaja Kati Kalliokuusi. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 2.2.2012.

Kylänpään tila, [www.jalostusoriit.com](http://www.jalostusoriit.com)

Laukon kartano, [www.laukko.com](http://www.laukko.com)

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliito, Hevosista on tullut menestyvä maaseutuelinkeino,  
[www.mtk.fi/maaseutu/maaseutuuyrittajyyys/hevosyrittajat/fi\\_FI/menestyva\\_hevosala/](http://www.mtk.fi/maaseutu/maaseutuuyrittajyyys/hevosyrittajat/fi_FI/menestyva_hevosala/)

Matilda, maataloustilastot, Maatilojen määrä on vähentynyt viidenneksen kymmenessä vuodessa, 15.3.2011,  
[http://www.maataloustilastot.fi/maatilojen-maara-vahentynyt-viidenneksen-kymmenessa-vuodessa\\_fi](http://www.maataloustilastot.fi/maatilojen-maara-vahentynyt-viidenneksen-kymmenessa-vuodessa_fi)

Moilanen, A. 18.1.2012. Muutama kysymys liitosta opinnäytetyötä varten. Vastaanottaja Kati Kalliokuusi. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 19.1.2012.

Moondelight-talli: [www.moondelight-welsh.net](http://www.moondelight-welsh.net)

Mäkinen, V. 7.2.2012. Arvonta. Vastaanottaja Kati Kalliokuusi. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 7.2.2012.

Nisula, M. 23.1.2012. Muutama kysymys liitosta opinnäytetyötä varten. Vastaanottaja Kati Kalliokuusi. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 23.1.2012.

Nylands Läns haf. Toimintakertomus 2011.

Närhinen, K. 1.2.2012. Muutama kysymys liitosta opinnäytetyötä varten. Vastaanottaja Kati Kalliokuusi. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 1.2.2012.

Osaran maaseutuopetusyksikkö, <http://iisakki.lpkky.fi/dynamic/1/5.html>

Peltonen, T. 9.2.2012. Opinnäytetyötä varten muutama kysymys. Vastaanottaja Kati Kalliokuusi. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 10.2.2012.

Piirainen, S. 17.1.2012. Muutama kysymys liitosta opinnäytetyötä varten. Vastaanottaja Kati Kalliokuusi. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 17.1.2012.

Pohjois-Karjalan hevosjalostusliitto. Toiminnan yhteenveto 2011.

Pohjois-Savon hevosjalostusliitto. Toiminnan yhteenveto 2011.

Rantala, H. Muutama kysymys liitosta opinnäytetyötä varten. Vastaanottaja Kati Kalliokuusi. 24.1.2012. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 24.1.2012.

Sammaliston talli, [www.sammalistentalli.com](http://www.sammalistentalli.com)

Sillanpään oriasema, [www.sillanpaanoriasema.com](http://www.sillanpaanoriasema.com)

Skogberg, S. 17.1.2012. Muutama kysymys liitosta opinnäytetyötä varten. Vastaanottaja Kati Kalliokuusi. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 17.1.2012.

Suomen Hippos, E-rekisteri,  
[http://www.hippos.fi/rekisterointi\\_ja\\_omistaminen/hevosrekisterin\\_yllapito/hevosrekisterin\\_perusteet/e-rekisteri](http://www.hippos.fi/rekisterointi_ja_omistaminen/hevosrekisterin_yllapito/hevosrekisterin_perusteet/e-rekisteri)

Suomen Hippos, Hevosalan tunnusluvut,  
[http://www.hippos.fi/suomen\\_hippos\\_ry/hevosalan\\_tunnusluvut/](http://www.hippos.fi/suomen_hippos_ry/hevosalan_tunnusluvut/)

Suomen raviradat, [www.raviradat.fi](http://www.raviradat.fi)

Tampereen hevosklinikka, [www.tampereenhevosklinikka.fi](http://www.tampereenhevosklinikka.fi)

Vaakanainen, P. 20.1.2012. Muutama kysymys liitosta opinnäytetyötä varten. Vastaanottaja Kati Kalliokuusi. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 20.1.2012.

Varsinais-Suomen hevosjalostusliitto. Toimintakertomus 2011.

Ylitalo, V. 17.1.2012. Muutama kysymys liitosta opinnäytetyötä varten. Vastaanottaja Kati Kalliokuusi. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 17.1.2012.

Ypäjän hevosopisto, [www.hevosopisto.fi](http://www.hevosopisto.fi)

Ypäjän hevossairaala, [www.hevossairaala.fi](http://www.hevossairaala.fi)

Hämeen ammattikorkeakoulu, Mustiala  
Kati Kalliokuusi  
[kati.kalliokuusi@student.hamk.fi](mailto:kati.kalliokuusi@student.hamk.fi)



Hämeen hevosjalostusliitto  
Vesa Mäkinen

6.12.2011



**Hei!**

Olen Hämeen ammattikorkeakoulun maaseutuelinkeinojen koulutusohjelman hevostalouden agrologi- opiskelija. Opiskeluni ovat tulleet siihen vaiheeseen, että on aika suorittaa viimeinen rutistus, opinnäytetyö. Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimii Hämeen hevosjalostusliitto.

Aiheenani on kyselyn avulla selvittää, miten Hämeen hevosjalostusliiton toimintaa voisi kehittää. Erityisesti pyrin selvittämään, miten liitto voisi kehittää yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa, ja miten neuvontapalveluista saataisiin entistä kattavimmat. Vastaamalla voit vaikuttaa hevosjalostusliittomme toimintojen painopisteisiin ja kehittämiseen tulevaisuudessa.

Pyytäisinkin, että vastaisitte/ jaksaisitte vastata tekemääni kyselyyn. Aikaa tähän ei mene kauaa, noin 5-10 minuuttia.

Pieni vaivannäkö kannattaa, sillä kaikkien vastanneiden kesken arvotaan kaksipäiväiset **liput** ensi vuoden **Kuninkuusraveihin**, jotka ravataan **Mikkelissä 21- 22.7.** Kyselyyn tulisi vastata 22.1.2012 mennessä.

Ystävällisin terveisin,  
Kati Kalliokuusi



1. Ikä:

2. Sukupuoli:

☐ nainen

☐ mies

3. Paikkakuntasi:

☐ Forssa

☐ Jokioinen

☐ Lempäälä

☐ Renko

☐ Urjala

☐ Hattula

☐ Juupajoki

☐ Loppi

☐ Riihimäki

☐ Valkeakoski

☐ Hauho

☐ Kalvola

☐ Luopioinen

☐ Ruovesi

☐ Vesilahti

☐ Hausjärvi

☐ Kangasala

☐ Längelmäki

☐ Sahalahti

☐ Viiala

☐ Humppila

☐ Kuhmalahdi

☐ Mänttä

☐ Somero

☐ Viljakkala

☐ Kuorevesi

☐ Nokia

☐ Tammela

☐ Vilppula

☐ Hämeenkyrö

☐ Kuru

☐ Orivesi

☐ Tampere

☐ Virrat

☐ Ikaalinen

☐ Kylmäkoski

☐ Pirkkala

☐ Toijala

☐ Ylöjärvi

☐ Janakkala

☐ Lammi

☐ Pälkäne

☐ Tuulos

☐ Ypäjä

☐ Hämeenlinna

4. Oletko

☐ hevosalan harrastaja

☐ hevosalan yrittäjä

☐ tuleva hevosalan yrittäjä/ yrittäjyyttä suunnitteleva

☐ hevosalan organisaatiossa työskentelevä henkilö

☐ muu, mikä?

5. Jos vastasit yrittäjä, oletko

☐ ratsastuspalveluja tarjoava

☐ ravivalmentaja/ ravivalmennusta tarjoava

☐ kasvattaja

☐ täysihoitotallia pitävä

☐ muu, mikä?

6. Millä kaikilla tavoilla olet yhteydessä Hämeen hevosjalostusliittoon?

☐ puhelimella

☐ sähköpostilla

☐ asioin HHJL:n toimistossa

☐ Internetin/ Facebookin välityksellä

7. Mikä olisi mielestäsi asioinnin ja asiakaspalvelun kannalta paras hevosjalostusliiton toimiston sijainti?

☐ nykyinen on hyvä

☐ Teivon ravikeskus

☐ Pilvenmäen ravikeskus

Ypäjä

muu, mikä?

8. Mitä hevosjalostusliiton tarjoamia palveluita käytät eniten? Valitse 2 eniten käyttämäsi vaihtoehtoa.

tunnistus

näyttelyt

lähetän sinne astutus- / varsomistiedot ja/tai omistajanvaihdospaperit

kurssit/koulutus

neuvonta

varsalaidun

9. Mikäli rastitit kohdan neuvonta, mistä aihealueista erityisesti olet kysynyt neuvoa/tietoa?

10. Kuinka usein käytät liiton tarjoamia palveluita?

harvemmin kuin kerran vuodessa

1-2 kertaa vuodessa

3-4 kertaa vuodessa

yli 4 kertaa vuodessa

11. Mitä kautta hankit tietoa tai kysyt neuvoa? Valitse ja kirjoita 3 eniten käyttämäsi vaihtoehtoa seuraavista vaihtoehtoista (1. eniten, 2. toiseksi eniten, 3. kolmanneksi eniten): soittamalla, sähköpostilla, nettisivut/Internet, tilakäyntien yhteydessä, tapahtumien yhteydessä, käymällä liiton toimistolla, muu (mikä?)

1.  
2.  
3.

12. Valitse ja kirjoita 3 parasta/mieluisinta vaihtoehtoa hankkia tietoa tai kysyä neuvoa tulevaisuudessa kirjoittamalla 1. kohtaan parhaimman, 2. kohtaan toiseksi parhaimman ja 3. kohtaan kolmanneksi parhaimman vaihtoehdon seuraavista: soittamalla, sähköpostilla, nettisivut/Internet, tilakäyntien yhteydessä, tapahtumien yhteydessä, käymällä liiton toimistolla, muu (mikä?)

1.  
2.  
3.

13. Onko tietoa helppo saada/löytää?

kyllä

ei, koska (perustelut)



14. Mistä asioista kaipaisit lisää tietoa/neuvoa? Valitse 4 vaihtoehtoa.

ruokinta

hevosten koulutus/ valmennus

eläinlääkintä

jalostus/kasvatus

tuet ja rahoitus

rakentaminen

hevosen hankinta

lannan käsittely

varusteet

hevosalan koulutus

muu, mikä?

15. Miten neuvontaa tulisi kehittää? Valitse 2 parasta vaihtoehtoa.

koulutuspäiviä/infotilaisuuksia lisäämällä

tilakäyntejä kehittämällä (henkilökohtaista neuvontaa tilakäynnin yhteydessä)

puhelinpalveluilla

paremmilla nettisivuilla

verkon kautta tilattavaa neuvontamateriaalia kehittämällä ja lisäämällä

sitä ei tarvitse kehittää

muu, mikä?

16. Oletko valmis maksamaan saadusta/tilaamastasi neuvonnasta?

kyllä

en, koska (perustelut)

17. Miten neuvonnasta tulisi veloittaa? Valitse 1-2 parhainta vaihtoehtoa.

kiinteä vuosimaksu

maksullinen puhelinpalvelu

verkosta tilattava maksullinen materiaali/intranet

tilakäyntien yhteydessä annettava maksullinen henkilökohtainen neuvonta

maksulliset koulutuspäivät/infotilaisuudet

siitä ei tulisi veloittaa

muu, mikä?

18. Oletko osallistunut hevosjalostusliiton järjestämille koulutuspäiville/infotilaisuuksiin?

kyllä

en, koska (perustelut)

19. Jos olet, koska viimeksi?

viimeisen puolen vuoden aikana

viimeisen vuoden aikana

yli vuosi sitten

en ole osallistunut niihin

20. Kuinka usein käyt koulutuspäivillä/infotilaisuuksissa?

kerran vuodessa tai harvemmin

2-3 kertaa vuodessa

enemmän kuin 3 kertaa vuodessa

en ole käynyt koulutuspäivillä/infotilaisuuksissa

21. Tulisiko koulutuspäiviä järjestää enemmän?

kyllä

ei

22. Nimeä kolme aihealuetta, joista mielestäsi tulisi järjestää koulutuspäiviä.

23. Miten Hämeen hevosjalostusliitto voisi mielestäsi kehittää yhteistyötä alueen muiden tahojen kanssa (jäsenseurat, ratsastusseurat, raviradat)?

24. Oletko käyttänyt hevostasi/ hevosiasi näyttelyissä?

kyllä

en

25. Pidätkö varsan/tamman/oriin käyttämissä näyttelyissä hyödyllisenä?

kyllä, erityisesti varsojen

kyllä, erityisesti tammojen

kyllä, erityisesti oriiden

kyllä, pidän kaikkien hevosten käyttämistä näyttelyissä hyödyllisenä

en pidä, koska (perustelut)

26. Oletko kiinnostunut hevosten näyttelytuloksista, esimerkiksi ostaessasi hevosta tai valitessasi sopivaa siitosoria?

kyllä

en, koska (perustelut)

27. Käytkö katsomassa näyttelyitä, vaikka sinulla ei olisi omaa hevosta siellä?

usein

harvoin

en koskaan

28. Miten näyttelyistä saataisiin yleisölle mielenkiintoisempia?

29. Muita ajatuksia/kommentteja/mielipiteitä Hämeen hevosjalostusliitosta?